

THEODORUS THORLACIUS,
DISSERTATIO
DE
ISLANDIA.

Editio Secunda.

Deser. 3n

NE

Deser. 372

Descr 3m

I. Aufl. in Erlangen. Diss. A. G. vol 259
(Disputationes juridicae Tom 68 Nr 30)

Q. B. V. D.
DISSERTATIO
GEOGRAPHICO-HISTORICA

Gelbhardt

De
ISLANDIA,

Brevissimam Insulæ hujus Descri-
ptionem proponens, ac Auctorum simul quorun-
dam de eâ errores detegens,

QVAM

In Illustri Academia Wittebergenſi
SUB PRÆSIDIO

VIRI

Admodum Reverendî, Amplissimi, & Excellen-
tissimi

DN. ÆGIDII STRAUCH,

S.S. Theologiæ D. & Historiarum Professoris Publ.

Celeberrimi,

Domini Fautoris & Patroni sui plurimum
ſuſcipiendi,

Publico Eruditorum Examine ſiſtit

IN AUDITORIO MAJORI

ad D. 14. Martii Anno 1666.

Reſp.

THEODORUS THORLACIUS,

Holâ- Islandus.

EDITIO SECUNDA.

WITTEBERGÆ, Literis MICHAELIS Wendi/ Anno 1670.

Handwritten text at the top of the page, possibly a header or title, which is mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text in the upper middle section, appearing to be a list or a series of entries.

Handwritten text in the middle section, continuing the list or entries.

Handwritten text in the lower middle section, possibly a continuation of the list.

Handwritten text in the lower section, appearing to be a summary or a final entry.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a date.

Proœmium.

A Vero haud muleum ablufit *Synesius*, dum *Tulen* Insulam; propter maximam ab aliis terris distantiam, multis citrà reprehensionem mentien-
 di facultatem feciffe, dixit. Aded enim in de-
 scribendâ hac Insulâ hallucinati sunt Auctores
 pleriq; , ut vix unicam periodum fabulis & fi-
 gmentis carentem, reliquerint, id quod, nisi aliqua terrâ istius
 cognitione imbutum, non ita facile persularum sibi esse, haud
 diffido. Ne autem existimet aliquis, me idem hic de omnibus
 Autoribus sentire, aut omnes, absq; discrimine, mendacii ali-
 cuius temerè insimulare velle (*absu enim ut virorum bonorum
 honori & auctoritati quicquam detractum velim*) ante omnia, & in
 ipso statim limine, probè distingvendum duxi, inter eos, qui,
 quæ partim ex vulgi relatione, partim ex aliorum historiis ac
 descriptionibus hauserant, vera esse existimantes, eadem rursus
 suis, absq; tamen calumniandi studio intulere, (*quibus idcirco
 nequãquam succensendum, sed ignoscendum potius esse iudico*) Et
 hos, qui ex naturâ perversitate, solò diffamandi & calumniandi
 studio induci, nescio quæ non mendacia & calumnias conges-
 serunt, & in gentem remotam, sed tamen immeritam evomue-
 runt, ut eidem ignominia notam apud ceteros populos inure-
 rent. Inter quos principem facile locum, & Coryphæi titulum
 omni jure meretur *Diebmarus Bleshenius*, qui scriptum quod-
 dam mendaciiis opprobriisq; atrocissimis referunt, improbò
 ac infelici nisi in lucem edidit, circa Annum Christi 1607. & ut
 difficilius agnosceretur, majoremq; scripto isti suo fidem con-
 ciliaret, fucò fraudem tegere, veritatis amorem & pietatis stu-
 dium unicè prætentendo, non est veritus. Quamvis agtem
 Vir Per-Reverendus ac Præclarissimus, *Dn. Arngrimus Jon. Is-*

Apud Bo-
 chart. in
 Chanaan
 l. 1. Cap. 4.
 p. 726.

laudus, Ecclesiæ Melsiadensis quondam Pastor, vicinarumque
Præpositus vigilantissimus, non solum speciale contra calu-
umnias Bleskenianas apologema, quod inscripsit: ANATOME
BLEFKENIANA, in lucem ediderit; verum etiam aliud
generalius, cui titulum fecit, COMMENTARIUS ISLAN-
DIÆ, contra Georgii cujusdam Perses nãnias Germanicè edi-
tas, nec non contra Munsteri, Frisii, Crantzii, Adami Bremensis,
Olai Gotbi (vulgo Magni appellati) aliorumque, circa Insulam
hanc errores, scripserit ac typis evulgari curaverit; tamen,
(quod satis mirari nequeo) plurimi recentiores Geographi, Au-
torum istorum errores etiamnum sequi, suis historiis inferere,
non destiterunt, forsitan, quia Clarissimi Arngrimi Jona scripta,
non tam latè dispersa distractaq; fuerint. Hinc occasionem
cepi, me in hac potissimum materiã exercendi, non quod ali-
quid lucis aut celebritatis Patriæ meæ inde affulsurum existi-
mem, multò minùs, quod me huic negotio sustinendo parem
esse putem, utpote qui meæ mihi satis conscius sum tenuitatis,
nec ignorem, quam arduæ, quamq; intricatæ sint res Geogra-
phicæ, vel ipso fatente Cicerone, qui (ut inquit Farnabius) & in
Philosophiæ spatiis natus, & florens ex eloquentiæ myrotheciiis
Philosophus fuit; Sed ut rerum nostrarum curiosis, & condi-
tionem terræ remotissimæ scire cupidis, promptum gratifican-
di studium declararem, ac simul Autorum de hac Insulã erro-
res, quantum ingenii tenuitas permittit, detegerem. Ne au-
tem dissertatiuncula hæc nostra, nullis definita limitibus, hæc
illuc fluctuet ac divagetur, in duas dividere eam sectiones pla-
cuit, quarum prior brevissimam Islandia Chorographiã exhibebit,
ita ut Insula Descriptionem, Divisionem, Cæli ac soli qualitatem,
Terræ & ðetov seu habitudinem, loca celebriora, & animalium tam
terrestrium quàm aquaticorum varietatem, quam brevissimè ex-
ponat. Posterior autem de incolis aget, eorumq; primò Orig-
inem, & occasonem habitata Insula enarrabit, Deinde Reipublica
formam, nec non statum Ecclesiasticum, Politicum & Oeconomi-
cum repræsenterit, ac ultimò de lingvã & indole incolarum non-
nulla, quã fieri potest brevitate, proponet. Adsit nobis interea
DEUS Ter, Opt. Max. & conatibus nostris clementer benedicat!

SECTIO

Lib. 2. Ad
Attic. Epist.
4. 6. & 7.
In Indic.
Retb. p. 122.

CHOROGRAPHICA.

THESIS I.

ISLANDIA est Insula Oceani septentrionalis, inter 5. & 24. longitudinis, nec non 64. & 67. latitudinis gradum sita, ceteras istius & vicini tractus Insulas (quæ hodiè cognitæ sunt) magnitudine suâ facile vincens.

§. 1. A nominibus auspicandum esse subtilis monet Scaliger, cujus moniti ne nos in præsentì oblitì videamur, Pngmatologia brevem quãdam Onomatologiam præmittendam duximus. Ab Etymologiâ igitur, quam primùm inter nominalia argumenta obtinere locum tradit non vulgaris notæ Philosophus Eiferus, exorssì, Islandiæ nomen, cum omnibus ferè Geographis, qui aliquid de Insulâ hac prodidèrè, à glacie derivam9, eâq; Gronlandica, quâ litus ejus potissimum boreale, haud rarò infestatur. De occasione autem derivationis, paulò inferius, nimitum in synonymiæ evolutione, nonnulla dicemus.

§. 2. Ab Etymologiâ, ad Homonymiam, bono ordine descendimus, quæ varia hic non occurrit, & vix præter unicam illam, cujus Clariss. Arngrimus Jonas in Specimine Islandico meminit, ubi ex historiâ navigationis Fratrum Venetorum, Nicolai & Marci (quorum uterq; Zeni cognomen gessisse fertur) colligit, aliam quãdam in Oceano Hyperboreo reperiri Insulam, quæ etiam Islandia nomine insignita fuerit. Lubet hic paucula ex historiâ istâ, quæ ex opere historico Pontani exscriptisse se Arngrimus l. c. profitetur, repetere. Sic autem habet: Uterq; (Fratrum Venetorum sub Zichino, Frislandiæ Rege, stipendia merentium) maximo belli apparatu Estlandiam occupare aggressi sunt; inter Frislandiam & Norveg. positam: cui quog; maxima inculerunt damna. Sed audito Norvegiæ Regem, magnâ cum navium classe, quò bellò illos avocaret, appropinqvare, anchoras sustulerunt;

Descriptio
Islandiæ.

Exerc. 359.
Sect. 1. p. 150.

Etymologia.

In Methodol. partic.
c. 3. p. 47.
§. 7. hujus
Tb.

Homonymia.

Parte 1.
Memb. 2. p.
142. & seqq.

Quadam ex
Historia navigationis
& rerum in
Oceano Frislandico gestarum, Era-

erum Zenorum, cum ecce, tam horrenda invadit tempestas, ut ad Syrtis quandam delatum, apud Arngrim. l. 1. insulam magnam, sed incultam appulsi. Norvegorum classem cum eadem tempestate colludata, fecit & ipsa naufragium, & per maria illa variè fuit disjecta, quâ de re per navim quandam hostilem in Grislandiam fortè delatam, certior factus Zichinus, reparatâ jam classe, cum non procul ab Islandicis Insulis se abesse cernece, Islandiam, quæ & ipsa Norvegiæ erat subiecta, decrevit invadere, sed tantam munitam defensoribusq; instructam offenderit, ut cum exilem admòdum, nec à viris armisq; instructam haberet classem, ab incepto repulsus fuerit, coactusq; re infectâ discedere. Adortus tamen est in iisdem Euripi Islandicas Insulas, quæ septem numero sunt: 1. Tâlas. 2. Broas. 3. Licant. 4. Trans. 5. Minant. 6. Daniberca. 7. Biesla, Omnes variè depopulatus est, & in Bressâ propugnaculum struxit, cui Nicolaus (Zenus) præfecit; relictis inibi aliquot navibus, & millicum manu, ceterisq; ad bellum requisitis, &c. Nicolaus qui Bressâ remansisset, vere novò in altum progredi, & terras novas aperire statuit, quare instructis tribus dumtaxat navibus, iisq; non nimis magnis, Julio mense, in Septentriones contendit, & in Entgrovvelandiam est delatus; ubi Cenobium offendit Fratrum Prædicatorum & templum Div. Thomæ sacrum, &c. hæcenus ex Pontano Arngrimus.

Islandica
Insula VII.

Entgrovve-
landia.

Videatur S.
22. huj. The-
seos.

Mercator
in Atl. Tab.
de Isl. f. 26.
Hermannus
Fabronius
in Hist. mun-
di Part. 2.

§. 3. Nolo autem hic dissumiare, quod Zenorum hanc historiam haud immeritò suspectæ esse posse fidei existimem, 1. cum de existentia ipsius Frislandiæ hodie dubitetur. 2. cum in Chronico Norvegico nulla expeditionis hujus navalis, aut contra Zichinum, apparatus bellici, fiat mentio. 3. cum Estlandia ista inter Norvegiam & Frislandiam sita hodie prorsus ignoretur. Si vel autem maximè vera hæc narratio sit, malè nihilominus Islandiam istam, cum nostrâ, nonnulli Geographi confundunt. Nam quò minus nostram hic agnoscere possimus Patriam, plurima obstant, in primis illud, quod in antiquitatibus nostris de hac expeditione altum sit silentium. Si enim Majoribus nostris, non solum res in Patriâ; sed alibi etiam gentium gestas, in historias & annales referre summa cura fuit, testantibus id ipsum, præter plurima monumenta, quæ nobis reliquerunt, & etiam.

etiānum apud nos superant, Viris etiā exterarum nationum Clarissimis, nempe *Saxone Grammatico* (α) *Doct. Olao Wormio* (β) *Petro Undalense* (γ) & nuper etiā Consultissimo Viro, & de antiquitatibus Islandicis egregiè merito *Doct. Petro Resenio* (δ) cæterisq; quibus hac de re aliquid constat. Quis quæso existimet ad eòs socordes eòs fuisse, ut res momenti tantæ ad Patriam spectantes, silentiò præterierint, aut prorsus neglexerint, quāvis inter tam hoc ipsò annò, quò hæc gesta sefuntur, nempe 1380. quā ante & post eundē, plurima, etiā minuta, domi forisq; contingentia, puta: *anni diversas tempestates, annona caritatem, Eclipses laminarium, inundationes* etiā alibi factas, *morbos Epidemicos, Magnatum & alioqui Præstantium virorum funera, &c.* notasse animadvertantur. Deinde *Zichini* istam *Islandiam* à nostrā satis superq; distinguunt ac removent, septem istæ Insulæ, quas omnes habitatas, populosas satis, ac benè magnas, (*præsertim Bressam tot militibus tanto temporis spatio alendis, idoneam*) ex historia haud obscure colligere licet. Quæ autem nostræ *Islandia* adjacent *Insule*, omnes exiguae sunt, & plurimæ desertæ, ac incultæ, quædam scopuli instar sunt, gramine destitutæ & prorsus inhabitabiles. Ut jam *Septenarium* istum Insularum numerum, satis inconvenienter præteream, plures enim ejusmodi exiguae Insulae nostrā *Islandia* agnoscit. Illud autem silentio prætereundum heic minime duxi, quod in septem istarum Insularum *ritulis & nomenclationibus*, ne vel apex quidem minimus instet, qui linguam Islandicam (*quam tamen eandem & invariatae semper retinuisse, & etiānum retinere nostrates, extra omne dubium est,*) referat, vel saltem redoleat. Quapropter inferre, & concludere haud dubitamus, *Islandiam* istam *Zichinianam* aut nullam esse, aut si est, à nostrā diversissimam.

§. 4. Idem hic esto iudicium de *Entgrovelandiâ* vel *Entgronlandiâ*, cujus in relatione suprâ allata fit mentio, quam *Authores*, pleriq; pro *Gronlandiâ*, quæ Islandorum colonia fuit, ab *Erico Ruffo*, Anno Christi 982. detectâ, ac primum habitatâ, haud convenientiùs arripiunt. Extant enim apud nostrates non solum *annales ac historię rerum Gronlandicarum* ab annò modò

lib. 2. fol. 55.
Pontan. de Insulis Borealib; &c. Islandorum diligentia Historica.
 (α) *In Præfatione ad bistor. Dan.*
 (β) *In Præf. ad Chronicon. Norveg*
 (γ) *In Hist. Norveg.*
 (δ) *In Præfatione ad Eddam. s. Mythologiam Veterū Septentrionalium, editâ Hafnia. An. 1665.*

Entgronlandiâ pro *Grölandia* minus accurate acceptâ *Mercatore in Atl. win*

*In Desc. Pol.
Antarct.
Schultes
in Synops.
Geog. p. 490.
Mosemanno
Hist. Mundi
part. 2. f. 56.
& ceteris
pl.*

Synonymia.

*Primus Islã-
dia inven-
tor, Naddo-
ebus, circa
Ann. Christi
860.*

*Secund. Isl.
Inventor
Gardarus,
Anno 864.*

*Tert. Isl.
Inventor
Floko.*

*Flokonis su-
perstitio.*

modò citatos 982. quò primùm inventa fuit. ad annum 1461. quò postremum nobis de incolis terræ istius aliquid constitit; sed etiam Gronlandiæ, in quantum cultra fuit, Chorographica aliqualis descriptio, quæ omnia si conferantur cum istis, quæ in historia Zenorum de *Entgrovelandia* referuntur, non tantùm distare æra lupinis, aut candida nigris, vel solum propter hortos illos, etiã in brumã florentissimos, quilibet fatebitur. Sed de *Homonymiã* tantum. Ad *Synonymiam* (quæ non minus varia, quàm nosatu laud indigna sese offeri) erudiam properamus.

§. 5. *Appellationes Islandiæ* tres potissimum Clarissimus *Arngrimus Jonas* recenset in *Crimogæa*, Annalium Islandicorum fidem secutus, quarum 1. est *Snalandia*. 2. *Gardarsholmia* & 3. *Islandia*, quòd triplex nomen ab Inventoribus suis sortitam esse tradunt dicti annales. Primus horum fuisse fertur *Naddoebus*, natione Norvegus, Pirata insignis, quí ex Norvegiã Insulas *Færenses* versus (ubi plerumq; *diversari solitus*) contendens, ad litus orientalis *Islandiæ* (postmodum sic vocatæ) delatus est, ubi cum animadvertisset, altiorum montium cacumina sub autumnum nivibus obducè à nive Insulam denominavit; vocavitq; *Ennaland* id est, terram nivosam.

§. 6. *Secundus Islandiæ Inventor* fuit *Gardarus*, natione Svecus, quí *Hebrides* versus navigans, Uxoris suæ patrimonium indidem repetiturus, similem fertur fortunam expertus, atq; ad idem orientale *Islandiæ* latus propulsus, ubi exactã Hyeme ad suos reversus, terram illam, neglecto *Snalandiæ* nomine, de suo, *Gardarsholm* id est, *Gardari Insulam* appellavit.

§. 7. *Tertius* deniq; Insulæ Investigator & Eponymus, juxta citatos annales, *Floko* fuit, & is etiam Norvegus & Pirata famosissimus, quí terræ novæ, & à superioribus inventoribus deprædicatæ, cupidus, ex portu Norvegiæ, *Slofawog* (de ejus nomine sic dicto) non procul ab *Hordalandia* sitò, sol visitè, inq; Insulam primùm *Heslandiam* navigasse fertur. Cum autem pyxide destitueretur nauticã, (cujus usus orbi huic magis *Arctico* nondum innotuerat) pro felici itineris suscepti successu, Diis suis victimas litavit, adhibitisq; sacro tribus corvis (à quibus postea *Nasanna Slofel* vel, *corvorum Floco dictus est*), eosdem sacrificio intulit, & quasi

& quasi consecravit. Creditit n., fore, ut illis eapropter auspiciatissimis uteretur propositi itineris indicibus. Nec fessellit hominem Ethnicum supersticio isthæc. Ex *Hetlandiâ* enim profectus *Floco*, primum corvum emisit, qui Insulam statim repetens, indicium navigantibus dedit, quod *Hetlandiâ* quam cæteris terris essent viciniore. *Alter* deinde corvus emissus, quia in navim rediit, indicio fuit nullam ante vel à tergo conspici posse Regionem. Postremò *tertius* emissus est, qui subtili visus acumine, terram nautis optatam assecutus, celerimò ad eam volatu delatus est, cujus ductum dum strenuè sequitur *Floco*, Insulam feliciter conspiciatus atq; ingressus est. Dumq; ibi per hyemem in sinu quodam (nunc *Watzford dicto*) subsistens, animadverteret aliquando sinum istum ingentibus glacierum crustis seu grumis, ex mari septentrionali ad ventantibus repleri, nomen tertium à glacie ista Insulæ finxit, vocavitq; *Jölandsi. e. terram Glaciælem*, quod nomen deinde retinuit & hodiernum retinet. Non ergò à *Gelu* & frigore, quò ex parte riget, (ut vult *Mercator*), neq; à mari glaciali, cui vicina est, (quæ *Olai Magni sententia est*) nominis sui originem trahit *Islandia*; sed à *Glacie* istâ *adventitiâ*, quæ vulgò *Gronlandica*, ob vicinitatem forsitan *Gronlandiæ* cum mari glaciali (unde *glacies ista venire creditur*) appellari consuevit.

In Atlant.
min. Tab.
Isl. pag. 26.
Lib. 2. Hist.
Cap. 3.

§. 8. *Tribus* itaq; Insulæ hujus nostræ *appellationibus* in medium allatis, atq; explicatis, quarta sequitur, nempe *Thule*, quæ ut antiquissima, ita maximè controversa est; circa quam tres sese potissimum offerunt opiniones. *Prima* est *Synesi* & *Gymldi* de existentiâ *Thules*, quorum ille, an *Thule* aliqua sit, dubitat; *hic* verò nusquam comparere scribit. *Alter* est *Munsteri*, *Milij*, *Jovii*, *Peuceri*, *Orselii*, *Appiani*, *Frisii*, (α) *Magini*, (β) *Schultheffii*, (γ) & cæterorum quorundam, qui esse quidem certam Insulam vel Regionem hoc nomine insignitam statuunt, sed aliam tamen quam *Islandiam*, quibus non modò faver *Clarissimus Arngrius Jonas*, (δ) sed sententiam etiam hanc tanquam pro aris & focis dimicaturus defendit: *Tertiam* deniq; de *Thule* sententiã

Thule.
Apud Mercat. in Atl.
min. l. c.
(α) Apud Arngr. Jon.
in specim.
Isl. part. 2.
memb. 1. &
apud Merca.
cat. l. c.

B

fovent :

(β) *Geog. p. 99.* (γ) *In Synops. Geogr. p. 423.* (δ) *In Specim. Isl. & Crymogæ.*

(ε) *Apud* rovent: *Adamus Bremensis*, (ε) *Olavi Magni*, (ζ) *Nathan Chytraeus*,
Arngr. Jon. (η) *Gryphander*, (θ) *Stephanus*, (ι) *Henricus Salmurb.*, (κ) *Bodinus*, (λ)
in Spec. Isl. *Majolus*, (μ) *Dalechampius*, (ν) *Casabanus*, (ξ) & cæteri plurimi;
part. 2. mēb. quorū maximus est *catalogus*, quibus jungas Celeberrimos Viros,
1. p. 103. *Pbilippum Cluverium Geographum peritissimum* (ο) & *Joban-*
(ζ) *Lib. 2.* *nem Isaacum Pontanum*, (π) *Sereniss. Dan. Regis* quondam *Histo-*
Hist. Cap. 3. *ricum gravissimum*, qui omnes & singuli *Thules* nomen *Islandiæ*
(η) *In Delic.* applicant, eamque Veteribus celebratam *Thulen* esse, ple-
itin. in Eu- no ore asserere haud dubitant, quæ sententia quum ipsi veritati
rop. p. 33. haud incongrua esse videatur, sed à plurimis, iisque eruditissimis
(θ) *In tract.* viris approbetur, paululum à Synpatriotâ meo *Doctiss. Arn-*
de Ins. c. 32. *grimo*, recedendum fuit, quò ipsò *Clariss. Viri*, de Patriâ suâ
(ι) *In Disti-* prælatè meriti *Autoritati* nec vel minimùm detractum velle
on. Geogra- me protestor. Ex rationibus autem plurimis, sententiæ huic
ph. p. 1145. militantibus, tres tantum brevitatis ergò (cui hic quantum fieri
(κ) *Com. in* potest studemus) in præsentî adduxisse sat esto. *Primam* à *Thu-*
l. 2. tit. 1. *les latitudine*, *secundam* à *longissimi* in eâ diei *quantitate*, & *Ter-*
Pancirel. *tiam* ab ejusdem *Situ* de promptam.

pag. 11.
(λ) *In Meth*
bist. p. 178.
& 179.
(μ) *l. 1. Can-*
Dier. Coll.
14. p. 471.
(ν) *Com. in*
l. 2. Plin.
c. 75. p. 113.
(ξ) *Apud*
Arngr. Jon.
in Spec. Isl.
pag. 91.
(ο) *Anriq.*
Germ. l. 3.
Cap. 39 p. 18.
656.

§. 9. *Primum argumentum* à *Latitudine Thules Islandiæ*
satis convenienti, ab ipso accipimus (quæquam ex parte inciso)
Ptolomæo (ε) qui litori *Sarmatico* in *Rusciâ*, & *Thulæ Insulæ* com-
munein tribuit parallelum. Verum cum *Ptolomæus* homo *Ægy-*
ptius, septentrionaliora nostra, teste *Berio*, (σ) accuratè explo-
rata non habuerit, adeoq; nec certum nobis locum, per quem
parallelum istum ductum voluerit, determinare potuerit, accu-
rationes recentiorum observationes, ac descriptiones litoris
istius *Rusfici* nobis notandæ erunt. *Sarmatiam* autem *Euro-*
pæam *Celeb. Cluverius*, (τ) *Maginus*, (υ) & alii inter *Obium* fluvium
& sinum *Granvicum* intercludunt. Si jam in *mappâ Geographicâ*
à litore *Sarmatiæ*, quod Oceano hyperboreo seu glaciali alluit-
tur, paululum profecti, apprehenderimus meridionalissimum
litoris istius *Rusfici* parallelum, qui per litus *maris alibi* ducitur,
patebit 65. latitudinis gradum, *Islandiæ* communem, esse in-
ter-
(π) *In Chorog Dan. descript. p. 742 & seqq.* (ε) *Lib. 3. Geog. Cap. 5.*
Tab. 7. (σ) *In Præfat. ad Tol. Geogr.* (τ) *Lib. 4. introd. Geog. Cap. 21.*
p. 245. (υ) *in Geogr. p. 224.*

terceptum, vel si magis ad Septentrionem deflectentes, suspi-
 cemur, parallelum istum Ptolomaicum per *Capo de B. Fortuna*
 ad finem *Granicum* transire, videbimus iterum Sarmatiae i-
 stius litus 66. graduum, & si quod excedit, elevationem habere,
 quæ non minus Islandiæ convenit. Quamvis autem borealio-
 ra Sarmatiae litora Islandiæ latitudinem excedant, majorena
 nihilominus cum Islandiæ latitudine ibi deprehendimus con-
 venientiam, quam ullius alterius Insulæ sub 63. elevationis gra-
 du, pro Thule arceptæ. Quapropter merito cum *Cluverio* col-
 ligimus, *Ptolomaum non tam falsum habuisse Magistrum, quando*
Sarmatiae litus & Thulen, eodem subesse parallelo scripsit, quam
quod gradum latitudinis huic parallelo 63. attribuerit, hac enim ra-
tione Sarmatiae istius litus juxta Rusiæ Oppida, Waga, Perma-
velick, &c. fingendum esset, quod tabulas inspicienti absur-
dum esse patebit.

lib 3. Germ.
 Antiq. Cap.
 39. p. 656.

§. 10. Sed majori nobis hic occurrit subsidio *Pytheas Massi-*
liensis, qui ipse Insulam iustrasse fertur, postquam enim apud
Strabonem Thulen Insulam esse Septentrionalissimam dixerat,
 manifestius & accuratius de ejus situ & latitudine sic disserit;
 παρὸς ὁ αὐτὸς ἔτι τῷ δευτικῷ ὁ Ἰερωνὸς τροπικὸς κύκλος, quod
 sic vertit *Strabonis* Interpretes *Xilander: ubi (in Thule) Tropicus*
æstivus Arctici circuli vicem gerit. Jam notum est ex doctrinâ
 Sphæricâ apud *Maslinum*, (α) *Feldium*, (β) *Alsedium*, (γ) &c.
 Veteres Circulum arcticum mutabilem habuisse, & pro poli e-
 levatione nunc majori nunc minori à polo distantia descri-
 psisse, nimirum circulus iste arcticus ipsis erat, qui æquatori pa-
 rallelus commissuram Horizontis & Meridiani tangeret. Si
 ergo Tropicus æstivus in commissurâ Horizontis & Meri-
 diani ita constitutum esse cogitemus, vel positum sphaerâ ta-
 lem nobis proponamus, ut Tropicus Horizontem stringat seu
 radat, patebit nobis & ad oculum erit demonstratum 66. lati-
 tudinis gradum esse interceptum, qui quia cum elevatione poli
 in numero semper convenit, confirmat nobis, quam exacte *Py-*
theas Massiliensis Thulen suam ibi locaverit, ubi nunc novimus
 sitam esse *Islandiam*.

Pytheas Massi
de latitud.
Tbul. testim
Rerum Geo-
gr. l. 2. p. 78.

(α) Lib. 2.
 Astron. pare
 2. p. 162.
 (β) In Comp
 Doct. Sphaer
 p. 2. c. 6. f. 26.
 (γ) part. 1.
 Unnosf. c. 2.
 p. 1004.

§. 11. Alterum argumentum à longissimi Thulensis Diei

Pomp. Melis.

Situ Thul. & longiff. diei quant. *quantitate depromimus, de quâ sic differit Autor egregius Pomponius Mela: Thule Belgarum (Berгарum rectius scribi putat Pontanus) litori opposita est, Graiis & nostris celebrata carminibus. In ea quod Sol longè occasurus exurgit, breves utiq; noctes sunt, sed per hyemem, sicut alibi obscura, estate lucida, quod per id tempus, jam se altius evebens, quanquam ipse non cernatur, vicino tamen splendore proxima illustrat: per solstitium vero nulla, quod tum jam manifestior, non fulgorem modo, sed sui quoq; partem maximam ostendat. Hæc ille. Vix potuit Autor hic quantitatem diei Islandici accuratius describere. Est enim in Islandia, præsertim in borealioribus Insulæ locis, æstivo tempore nox exigua & admodum conducta, imo tempore istius solstitii æstivi in Septentrionalissimis quibusdam oris sol continuus 24. horis, vel totus vel maxima sui parte supra horizontem conspicuus est. Ad meridionale autem Insulæ latus dies longissimus ad 20. horas cum semisse, & si quid excedit, extenditur, unde etiam videre est non ita multum errasse Ptolomaum, dum Thulæ suæ 20. horarum diem tribuit, vix enim alteri in tractu isto Insulæ, dies ista commodius applicari poterit.*

L 8. Geogr. c. 5. p. 182.

Dinia testim. de quant. Diei Thulesis.

Apud Thylonem in Disput. de Thule §. 25. Sect. 1.

Introd. in Geogr. p. 26. Tab. Clymat.

In Synops. Geogr. Tab. Clym. p. 28.

§. 12. Quantum etiam Thule Insulæ longissimum diem tribuerint alii antiquissimi Scriptores, ex illo non obscure colligitur quod ex Antonii Diogenis XXIV. de Thule libris, annotavit Photius, ibi enim Diogenes cum antiquioribus scribit: *Diniam in Thule Insula aliquandiu commoratum observasse, ultra Thulen Diem inveniri unius mensis, aliumq; quâ brevioris quâ longioris.* Jam teste Cluverio & Schultesio dies unius mensis, sub elevatione poli 67°. 15. habetur, quæ cum vix decem miliaribus borealior sit quam Islandiæ, quid vetat quæso quò minùs eadem longissimi diei quantitas sit Islandiæ, quæ secundum Diogenem & Diniam Thules, & per consequens etiam Islandia sit Veterum illa Thule.

§. 13. Tertium deniq; Argumentum nobis subministrant Auctores antiquissimi ex situ Thules, quem adeo Islandiæ convenientem describunt, ut non tam indiguisse, quam indice digito eam demonstrasse videantur. Pytheas enim Massiliensis apud Strabonem, Thulen sex dierum navigatione à Britannia versus Scyren-

ptentrionem abesse ait, vicinam congelato mari. A quo diversum Lib. 1. *Rep.*
haud sentit *Isidorus*, dum *Thulen* esse ait ultimam *Oceani Insulam*, *Geog. p. 48.*
inter Septentrionalem & Occidentalem plagam, ultra *Britanniam*.

Quid quæso Autores hi de *Islandiæ* situ scribere potuerunt ac-
curatius? quid manifestius? Sex dierum enim navigatione à
Britanniâ abesse eam, luculenter testatur crebra *Britannorum*
in hanc *Insulam* hoc nostro tempore navigatio, sex dierum
spatio haud rarè confecta, quum nimirum perpetuò freti ven-
tò secundò, nullum itineris impedimentum experti fuerant.
Vicinam etiam esse *Islandiam* mari glaciali, quippe quod sub
circulo *Arctico* (cui adjacet *Islandia*) suum sumit initium, extra
omnem dubitationis aleam est. De situ deniq; ejus ultra *Brit-*
anniam, versus *Septentrionem* (ut placet *Pytheæ*) vel (ut *Isidori*
ait) inter *Septentrionalem* & *Occidentalem* plagam (quod
magis convenit) nihil aut certe parum errasse hos Autores cer-
tum est, dum modo id notetur *Isidororum* pro occidentali plaga
hic non intelligere occasum æquinoctialem, sed solstitialem æstivum,
id quod *Celeberr.* *Cluverius* & *Pontanus* testantur. Quod autem
Isidororum ultimam *Oceani Insulam* *Thulen* faciat, inde est quod
veter. s. terrarum ultra *Thulen* nullam habuerint cognitionem,
unde *Prothomæus*, parallelum qui per *Thulen* ducitur finem mar-
is cogniti & terræ cognitæ terminum esse ait.

§. 14. Cum itaque vetustissimi hi *Scriptores*, de latitudine
Thules, de longitudine in ea diei quantitate, deq; ejus situ tanta har-
monia invicem conveniant, nec reperiat ulla in hoc tractu
Insula cui dictas affectiones melius applicare possimus, ritè &
legitimè cum *Cluverio* & *Pontano* cæterisq; eruditissimis *Viris*,
inferimus & concludimus, Veterum illam *Thulen* nostram esse
Islandiam. Nec desunt etiam ex nostratibus, viri *Eruditi*, qui
sententiam hanc nostram suo confirmant calculo, inter quos
minime silentio pratereundus mihi est Excellentissimus *Vir*
Brynulphus Suenonius *Dicæcis* *Schalholtenensis* in *Australi* *Islandia*
Episcopus Reverendissimus, *Vir* cum omnigenâ eruditio-
nis laude conspicuus, tum vero Antiquitatum cognitione *Cele-*
berrimus, quem sententiæ huic nostræ omni ex parte favere, à
fide dignis *viris* accepi.

In *Antiq.*
Germ. p. 662

Apud *Arng.*
Jon. in Spec.
Isl. p. 100.

Lib. 3. *Geo-*
gr. c. 5. tab. 7

In *Antiq.*
Germ. l. 3.
cap. 39.
In *Chorogr.*
Dan. Desc.
p. 741.

*Sententia
contraria.*

§. 15. *Contraria sententia* paucissimis examinanda jam veniunt, & *primò* quidem ea, quæ Thules *existentiam* in dubium vocat, quæ cum nullo firmo nitatur fundamento; proluxa non videtur refutatione indigere. Cum enim tanti & tam graves veteres pariter ac recentiores *Geographi*, Thulen suam tam graphicè tamq; accuratè descripserint, ac veluti depinxerint, nec non toties jam instituta repetitaq; *navigaciones* eam comprehenderit, de existentia ejus quicquam amplius dubitare nefas esse videtur. Illorum ergo sententia, qui Islandiam Thulen esse negant, quam firmo stet talo videamus.

§. 16. Tot hic ferè de situ Thules sese offerunt opiniones, quot piscibus unda natatur, adeo, ut vel ob solam Autorum discordiam, hæc de Thule sententia, haud immerito suspecta esse possit. *Orcelius* enim *Scandiam* vel *Thulemarchiam* Norvegiæ,

(a) *In Theat. Orb. Tab. 98.*

(b) *In introduct. ad Geogr. antiq. p. 7. & 17.*

(c) *ap. Arnogr. Jon. in com. Isl. p. 8.*

(d) *Com. in l. 2. Plin.*

(e) *75. p. 370.*

(f) *Com. in l. 1. Georg. Virg. p. 33.*

(g) *Com. in eundè Virg. locump. 236.*

(a) *Hornius*, (b) *Hylam* Scotiæ Insulam. *Johannes Myrtilius*, (c) ultimam in ditione Scoti Insulam. *Zhulens* Eya appellatam, Thulen esse contendunt. *Milichius*, (d) *Bersmannus*, (e) *Jacobus Pontanus*, (f) Thulen unam ex *Orcadibus*, eamq; ultimam esse ajunt. *Peuceus*, (g) *Maginus*, (h) *Alstedius*, (i) *S. hultbestius*, (k) *Hetlandiam* pro Thule apprehendunt. *Sebastianus Schroterus*, (l) unum ex *Farrensibus* per Thulen indigitat. *Sorevelius*, (m) in ultimis Hispaniæ quærendam svadet, ibiq; Civitatem hujus nominis esse ait. Verum quam vehementer hic hallucinati fuerint dicti Autores, quilibet qui rem accuratius perpenderit, facillè animadvertet. Thulen enim *Insulam* esse vasto circumfusam Oceano, omnes antiquissimi Scriptores uno ore testantur, Ergo *Peninsula* non est, vel continens, qualis *Schandia* vel *Thulemarchia* Norvegiæ. *Insulam magnam* esse tradunt (*Ptolomeus* enim per tres fere gradus in latitudine, per 2. autem & juxta alios (v) per 5. in longitudine eam extendit) ergo exigua non est *Insula*, qualis *Hyla* Scotiæ, *Hetlandia*, una *Orcadum* vel *Farrensiùm*. *Insulam etiam Septentrionalissimam, mari glaciali vicinam* esse Thulen ex allegatis supra Autoribus manifestum est, id quod recentiss

jam
(n) *De Dimension. terræ p. 57.* (o) *Geogr. p. 99.* (p) *l. 3. Geog. cap. 2. p. 1429.* (q) *In Synops. Geog. p. 483.* (r) *In Mercur. Cosmo. p. 181.* (s) *Com. in l. 1. Georg. Virg. p. 77.* (t) *Ap. Thilè. in diss. de Tb. S. 7. sect. 1.*

jam Insulis, multo minus provinciæ alicui vel oppido Hispaniæ commodè applicare nemo, ut opinor, poterit.

§. 17. Sed *Thules* nomen ab *Islandiæ* his potissimum rationibus arcere satagunt. 1. Quod *Ptolomæus* *Thule* sue 63. latitudinis & 29. longitudinis gradum tribuat. 2. Quod *Plinius* ex *Pythea* *Masiliense*, diem longissimum in *Thule* sex mensium, ipse vero unius mensis esse dicat. 3. Quod *Procopius* decuplo majorem, *Britannia*, & tredecim populis eorundem, *Regibus* inhabitari *Thulen* dicat. Quæ omnia quum *Islandiæ* minime conveniât, alibi *Thulen* quærendam esse contendunt. Verum enimvero necesse est ut hic cum *Clariss. Petro Spormanno* fateamur, veteres *Geographos* in descriptionibus terrarum *Septentrionalium*, non parum quandocumque errasse, nec non (quod de *Procopio* asserit *Cluverius*) falsa verum nonnunquam immiscuisse, cum plerique experientiâ destituti, scientiam hanc suam ex relatione (quæ plerumque fallax esse solet) magnam partem hauserint. Quæ igitur de *Procopio* *Clarissi*, *Cluverii* sententia est, eadem nostra de veteribus istis *Geographis* esto, nempe: *Fides illis sit, quatenus invicem & cum approbatis recentioribus Historicis conveniant ac consentiunt, ubi errant communi illa excusentur ratione, quod homines adeo ab orbe hoc arctico distiti, remotiora Septentrionis accuratè cognita explorata, habere non potuerint.* Id quod etiam ipse haud invitus agnoscit atque confitetur *Ptolomæus*, dum ait: *Quasdam terras non ita ut sunt, ob ignorantiam eorum qui observationes exceperunt descriptas esse.* Quod autem diem semestrem ex *Pythea* *Masiliense* à *Plinio* allegatum concernit, notandum est, quod mendam ibidem irrepisse existiment nonnulli *Commentatores*. Animadvertit enim apud *Dalechampium* *Pintianus*, pro *senis* mensibus legendum esse *senis* diebus, & *Longolius* apud eundem, (quod magis convenit) vetuli codicis fidem secutus binis diebus continuum esse diem legit, atque sic si isle locus fuerit restitutus, non ita absurda vel omni fide destituta videntur dicta. Neque verisimile est *Pytheam* *Masiliensem* *Thulæ* tantum diem assignasse, quum latitudinem 66. gradus excedentem, eidem (ut supra diximus) non tribuerit. *Plinii* autem ipsius diem menstruum (dummodo recte legatur) facile excusat, maxima illa *Thules* à *Plinii* patriâ distantia, nam si crasse

Lib. 1. Geogr. cap. 3.

Lib. 2. Nat. Hist. c. 75.

L. 2. de Bell. Gotb. p. 92.

In Diss. Geogr. Hafn. propof. An. 1638.

L. 3. Germ. Ant. cap. 39.

pag. 662.

Lib. c. p. 395.

In Geogr. c. 5.

p. 6.

Com. in L. 2.

Pl. cap. 75.

p. 113.

§. 10. hujus Tb.

Lib. *sepius*
citato p. 745
lib. 3. *Germ.*
Ant. cap. 39.
pag. 661.
In Chorog.
Dan. Desc.
l. sup. c.

Crym. l. 1. c. 1.
lib. 2. *Hist.*
Nat.
Sp. Strab.
l. c.
l. 1. *Georg.*

§. 5. 6. 7.

Hafn. publ.
babita An-
no 1651.

erasse satis de Regionibus suo Orbi propinquieribus, puta *Norvegia*, *Scandia*, &c. teste *Pontano* erravit, quis de remotissima *Thule*, facile errasse eum potuisse magnoperè mirabitur? *Procopii* autem *Autoritas* nobis hoc loco non tam sacra est, quin eam ut viribus destitutam omnibus cum *Clariss. Cluverio* & *Pontano* rejiciamus. Quis enim non videt, quam ineptè *Thulen* cum *Scandinavia* *Procopius* hic confundat, & sic peninsulam eam faciat, quæ omnium *Geographorum* testimonio *Insula* est?

§. 18. Obstat autem præcipue *Clariss. Arngr. Jona*, quod juxta *Annales Islandicos*, ante Annum Christi 874. inculta jacuerit *Islandia*, & circa annum 860. à *Naddocho Norvego* primum inventa fuerit. *Thule* autem inter *Veteres*, non solum *Plinio*, & qui *Plinio* antiquior, *Pythea Massiliensi*, sed etiam *P. Virgilio* cæterisque; in ore & scriptis frequens fuerit, *Thulen* igitur *Islandiam* (quippe quæ multa post secula inventa ac habitata primum fuit) absque annalium periculo & perturbatione esse non posse existimat. Verum in vado res est, nec quicquam periculi *Annalibus* hinc accidit. Afferunt enim illi *Islandiam* ante Annum 874. habitatam non fuisse, inventam autem, vel aliquot ante annum istum seculis non negant, quinimo haud obscure innuunt, ante primos illos *Insulæ Inventores Norvegos* supra memoratos, aliis quibusdam innotuisse *Islandiam*, dum in litore orientali, *Piratarum*, seu potius *Piscatorum* quædam monumenta, nempe: *Casas piscatorias* & specus quosdam *subterrancos*, *lapidesque*, pro foco in litore congestos, item *nolas*, *cruces ligneas*, *libellos*, *Irlandico* idiomate scriptos (unde, *Irlandos* fuisse ipsos *Piscatores* colligere licet) & alia quædam à *Norvegis* istis reperta esse perhibent. Habemus etiam hic nostræ sententiæ faventem *Doctissimum Virum M. Runnolphum Jonam Islandum*, *Scholæ Holensis* in *Islandia*, ac deinde *Christianstadiensis* in *Scania* quondam *Rectorem* dignissimum, qui *Dissertationi* suæ de *Lingva veterum Septentrionalium*, hoc annexit *Corollarium*: Satis sibi *Islandorum annales* constant, si vel maxime *Islandia* olim *Thule* fuerit appellata. Sed *Onomatologia* nos hæcenus detinuit, ad *Pnigmatologiam* progredimur.

§. 19. In Descriptione nostra *Primo* Islandiam per *Insulam* tanquam *genus* definimus. Et *Insulam* quidem esse, præter communem Geographorum veterum pariter ac recentiorum consensum, Nautarum etiam qui eam hoc tempore navibus crebro frequentant, experientia testis est. Sed ut magis eam adhuc determinemus, & accuratius delineemus penicillo, *differentiam* ejus *primò* communem seu genericam, ac mox deinde propriam seu specificam adjicimus, *illa* exprimitur dum *Insulam Oceani Septentrionalis* esse dicimus; *hæc* autem, dum inter 5. & 24. longitudinis, nec non 64. & 67. latitudinis gradum eam collocamus. Per *illam* Islandia ab aliis Insulis quæ in Oceano Eoo, Occiduo & Notio reperiuntur; per *hanc* ab iis quas Septentrionalis Oceanus continet, discernitur.

§. 20. In *longitudine* autem & *latitudine* Islandiæ assignanda, admodum variant Auctores. *Zieglerus* (α) inter 20. & 30. gradum longitudinis, nec non 63. & 69. latitudinis eam locat. *Magnus* (β) eam situat inter 65. & 69. latitud. gr. *Munsterus*, (γ) longitudinem ejus 200. latitudinem vero 68. fere graduum ponit. *Johannes Myritius* (δ) per medium Islandiæ 69½. gr. lat. numerat. *Crantzius* & *Chytraus*, (ε) cum nonnullis aliis longitudinem à gradu 352. & latitudinem 680. numerant, quibus fere consentit *M. Thilo*, dum inter 3530. & 120. longitudinis, nec non inter 640. 680. latitudinis suam Thulen sive Islandiam collocat. Verum cum nullus ex allegatis Autoribus verum Islandiæ situm collimasse videatur; sed quidam potius toto cœlo erraverint, nos aliam, tam *longitudinem* quam *latitudinem* attulimus, utramque correctiorem, *hanc* ex virorum Eruditorum accurata observatione oculariq; experientiâ, *illam* ex Mappis Geographi- cis recentioribus & correctioribus excerptam.

§. 21. Circa *longitudinem* non ita diversum sentimus à *Crantzio*, *Chytrao* & *Thilone*, id quod patebit, si Meridiani invicem concilientur. *Illis* enim primus meridianus per *Insulas Canarias*, cum *Ptolomæo*, ductus esse videtur, qui nobis cum recentioribus per *Insulas Flandricas* transit. Cum *Thilone* autem in graduum interjacentium numero consentimus, *Latitudinem* autem Islandiæ à nobis allatam probamus, 1. à *latitudine Bessa-*

(α) Apud
Aring. Jon.
in Com. Isl.
part. 1. scilicet
pag. 5.

(β) Apud
Thilon. in
diff. de Thulo.
le 5. 13.

(γ) l. 4. de
Germ. p. 214.

(δ) ap. Arn-
gr. Jon. in
Com. Isl.
scilicet 1. p. 5.

(ε) ap. Thil.
l. c.

Anatom. si adensi in meridionali Islandia, quæ ibidem observata est 64°.
Blefk. Part. ferè. Cum a. locus iste ad ipsum meridionale Insulæ litus si-
2 p. 36. tus sit, & vix se meridionaliora alia agnoscat, minorem 64. gr. la-
titudinem Islandiæ tribuere non possumus. Deinde ab *Eleva-*

Comm. Isl. tione poli, quæ *Hole* in boreali Islandia 65°. 4' o. observata est,
Part. 1. sect. 1 nostram probamus Islandiæ latitudinem. *Hole* autem à lito-
re boreali octo præter propter milliaribus distat, quo litore
cum multò borealius aliud Islandia non habeat, nisi promon-
torium *Sauganes* (quod tamen ultra quatuor vel quinq; milliaria
versus polum magis porrectum non est) asserere non dubitamus
latitudinem Islandiæ, non solum intra 67. gr. esse, sed ne qui-
dem ultra 66. 3' o. sese multum extendere. Errant igitur Au-
tores supra allegati, dum quidam 68. quidam 69. latitudinis gra-
dum Islandiæ adscribunt, hac enim ratione diem longissimum
bimestrem fere habere deberet, (sub gradu enim elevationis 67.
15. unius mensis; & sub 69°. 3' o. duorum mensium longissimus dies
iuxta *Claverium* & *Schultesium* habetur) quem cum viginti qua-
tuor horis longiorem vix usquam agnoscat Islandia, nemo non
videt tantam ei nequaquam competere latitudinem. Errant
etiam hic qui circulum arcticum per mediū fere Islandiæ transire
tradunt, inter quos sunt *Neander*, (α) *Alstedius*, (β) *Varenius* (γ) &
recentiorum plurimi. Cum enim circulus iste, juxta *Geographos*,
tantam à Polo æquatoris habeat distantiam, quanta maxima
solis declinatio est, nempe 23°. 3' o. per 66°. 3' o. lat. adeoq; ex-
tra Islandiam ad latus nimirum ejus boreale describendum
esse circulum istum patet.

In introd.
ad Geogr.
Tab. Clym.
f. 26.

In Synopf.
Geogr. Tab.
Clym. f. 28.
(α) *De orb.*
terr. p. 208.
(β) *l. 3. Geog.*
c. 1.
(γ) *l. 1. Geog.*
sect. 3. c. 5.
p. 76.

§ 22. Addimus præterea melioris declarationis ergò in
descriptione nostra nonnihil de amplitudine Islandiæ, quod ni-
mirum omnes Insulas, in tractu illo cognitæ, magnitudine suâ vincat.
Reperiri autem in tractu illo & vicino circa Islandiam, Insulas
complures nullum est dubium. Harum aliæ sunt Islandiæ vici-
niores, aliæ remotiores. Ex vicinioribus præcipuæ sunt *Westman-*
na Eyar versus meridiem, *Sunnblarnarsker* vel *Sunnblarnar*
Eyar ad occalum, *Rosbeins Ey* & *Gryms Ey* versus Septentrionem,
nec non *Papey* ad Orientem, quarum duæ tantum sunt
cultæ *Westmannæ Eyar* & *Gryms Ey*; cæteræ incultæ, quantitas
autem

Insula circa
Islandiam.

auctorem harum omnium respectu Islandiæ perexigua est. Remo-
 tiores sunt: *Insula: Farrenses* vulgo *Fær Enar* vel *Fær* / ab ortu
 solstitiali brumali, sed neque harum quantitas cum Islandiæ
 quantitate comparanda venit. Est etiam, si mappis credendum
 non ita procul ab Islandia Libonotum versus *Frislandia*, *Insula*
 haud exigua, sed minor tamen Islandiâ, id quod ex mappis pa-
 tet. De existentia ejus dubitat *Johannes Bruno*, in notis ad *Clu-*
verium, *Mercator* autem in *Atlante minore* edito Anno 1633. An-
 glis non ita pridem rursus innotuisse scribit, quanquam (*Refe-*
rente Zeillero) in *Atlante Johannis Jansonii* Anno 1644. edito,
 rotundè negetur aliquam *Frislandiam* sub polo arctico (*ut so-*
nniaverint quidam) reperiri. Sed de ejus existentia aliis judican-
 dum relinquimus, nobis nihil certi de ea constat. *Gronlandiam*
 etiam non procul ab *Islandia* sitam esse certum est, & magnitu-
 dine suâ Islandiam longè superare. Verum quum nemini huc-
 usq; constiterit, eam undiq; mari circumcingi, teste *Cluverio*, &
Schulteso, sed potius *annales* vetustissimi, non ita pridem in pa-
 tria mihi visi, continentem esse affirmant, nos eam ex *Insula-*
rùm numero exemptam hic volumus, & *peninsulam* potius &
cum America continentem, cum *Orantio Fineo* & *Vopellio*, esse
 statuimus, id quod etiam probare videntur *animalia* varia,
 nempe: *Alca*, *Capree*, *Cervi*, &c. (*ut Ursos* & *vulpes ticeam*) ibi-
 dem deprehensa, quæ in *Insulis* incultis haud reperiri certum
 est.

Insula Farrenses.

Frislandia.

In desc. poli Arctici p. 24.

In nova Desc. Regni Danici p. 52.
Gronlandia In introd. ad Geog. l. 3. c. 20. p. 254.
In Synops. Geog. p. 489.
Apud Heroniam. Fabromannum in Nova mundi hist. part. 2. l. 2. p. 55.

§. 23. Circa magnitudinem Islandiæ discrepantem ad eò du-
 cunt calculum Auctores. *Georgius Fournier*, (α) prope centum
 milliar. in longitudine, & 42. in latitudine Insulam extendi
 scribit. *Mercator* (β) longitudinem ejus 100. milliaribus & la-
 titudinem 65. exprimit, cui quâ longitudinem *Ortelius*, (γ) quâ
 latitudinem *Gönlitius*, (δ) & *Tbilo*, (ε) consentiunt. *Olavius Magnus*
 (ζ) *Cranzius*, (η) & *Chytraus*, (θ) à gradu 352. ultra centum mil-
 liaria versus ortum Insulam porrigi scribunt. Nos autem
 (quum per 19. ferè gradus in longitudinem Insula extendatur)

(α) *Part. 1. Geogr. l. 1. c. 11. p. 18.*
 (β) *In Act. min. Tab. Isl. p. 26.*
 (γ) *In Theat. Orb. Tab de Isl. 98.*

C 2

cum

(δ) *L. 2. Geog. p. 209.* (ε) *In diss. de Thule sect. 1.* (ζ) *l. 2. Histor. 63. p. 50.* (η) *Ap. Thil. in diss. de Thul. sect. 1. §. 8.* (θ) *Chron. Sax. p. 122.*

(1) *In disp. de Tb. l. c.*

(u) *In introduct. ad Geog. tab. long. p. 70.*

(λ) *In Synops. Geog. tab. longit. p. 51.*

(μ) *In Crymog. l. 1. c. 1. p. 15.*

Circumferentia Isl. apud Arng. Jon. l. c.

In disput. de Thule scē.

1. §. 9.

In Atl. min. Tab. Sicil.

cum *Tbilone*, (1.) per 120. milliaria Germanica commun. porre-
ctam esse asserimus. Tantam enim quantitatem 65. parallelus,
qui mediam ferè Insulam transit, per tot gradus continuus, jux-
ta *Cluverium*, (u) *Schultesiam*, (λ) ceterosq; requirit. Compro-
bat hanc Islandiæ longitudinem præter mappas correctiores et-
iam *Clariss. Arngrimus Jonas*, (μ) dum Insulæ longitudinem XX.
Dagleides id est viginti dierum itinera, ex veteri fama esse ait. U-
nius autem diei itineri apud nostrates respondent sex milliaria
Germanica communia. Si ergo 6. in 20. ducantur, apparebit
quam exactè *Islandiæ* longitudinem à nobis allatam productum
exhibeat. *Amplitudo* autem *Islandiæ* secundum *latitudinem* non
ubiq; eadem est, hic enim major, illic minor est, quia vero per
duos gradus cum semisse Insulam quâ *latitudinem* extendi su-
pra inuimus, *latitudinem* ejus maximam 38. milliari. Germ. non
excedere asserimus. *Ambitum* autem *Islandiæ* Veteres *Toll*
Tollsteri id est, duodecim dodecadibus, vel si magis, duodecies duode-
nis milliariibus Norvegicis determinabant, quæ quia duplicata,
228 Germanicis, juxta *Tbilonem*, respondent, à vero haud mul-
tum abluisse videtur *Munsterus*, dum *Islandiæ* germinatam *Siciliæ*
(cujus ambitus teste *Mercatore est 150. mill.*) amplitudinem at-
tribuit. Quam ergo tanta *Islandiæ* gaudeat quantitate, teste
eam omnium Insularum in tractu sibi vicino cognitarum, maxi-
mam esse asserimus.

THESIS II.

Divisio Isl.

Dividitur Islandiæ bifariam potissimum. 1. Juxta quatuor mundi cardines, in quatuor partes seu quadrantes. Septentrionalem, Orientalem, Australem & Occidentalem. 2. Ratione regiminis Ecclesiastici in duas Dioceses: Holensem & Schalbol- tensensem. 3. Ratione regiminis Politici in 12. επαρχίας seu Provincias.

§. 1. *Descriptionem Islandiæ non ineptè excipit ejus Divisio, quam triplicem in Thesi proponimus. Prima est quâ dividi- tur tota Insula in quatuor partes, quarum maxima & quantitate*
& ho-

& hominum frequentia gaudet *Septentrionalis*, lingua Islandiæ vetnacula *Norlendinga Fiordungur* dicta, i. e. *Septentrionalis* seu potius *Septentrionalium* (incolarum) *quadrans*. Hujus termini sunt: versus *Occidentem*, sinus *Nutafjordur*; ad *Orientem* promontorium *Langa Nes*. *Meridiam* versus *tesqvorum* vasta deserta secundum longitudinem *Insulæ* porrecta. *Alteram* deinde pars *Orientalis* vulgo *Aussfirdinga Fiordungur* (corrupte apud *Mercatorem* & alios *Aussfendinga Fiordungur*) non admodum populosa, sed post *Septentrionalem* latissime sese extendens, terminatur versus *Septentrionem* promontorio *Langa Nes*; versus *meridiam* fluvio *Jofulsaa* a *Soleymasandi*; versus *Occidentem* *tesqvorum* desertis. *Meridionalis* pars (vulgo *Sunnfendinga Fiordungur*) terminos habet versus ortum *Jofulsaa* in desertis *Soleymasandi*; versus *Septentrionem*, *tesqva* per *mediam* *Insulam* interjecta; ad *Occidentem* notabilem fluvium *Albia* nomine insignitum, qui in sinum *Borgarfjord* sese exonerat. *Occidentalis* denique *Islandiæ* pars seu *Quadrans* vulgò *Westfirdinga Fiordungur* (non *Westfendinga*) ab *Ausfili*, fluvio *Albi*, à *Septentrionali* autem, sinu *Nutafjord* discriminatur.

§. 2. *Ratione regiminis Ecclesiastici* *Islandiam* etiam dividi diximus in duos *Episcopatus* s. *Dioceses*, quarum altera *Schalboltensis*, (vulgo *Skalholtis Stigre*) tres *quadrantes* complectitur, *Orientalem*, *Austroalem* & *Occidentalem*: *Holensis* autem (*Holastigt* *Islandicè*) unico *quadrante* nempe *Septentrionali*, eo quod ille amplissimus & populosissimus sit, contenta est; unde etiam hæc pars quatuor *επαρχίας* complectitur, cum *Orientalis* tantum duas & reliquarum quælibet tres habeat, atque ita tota *Insula* in XII. *Provincias* seu *prefecturas*, (quas *Þing* vel *Spylur* appellant) dividitur. Nomina earum ut in *Cod. LL.* habentur hæc sunt: in *Orientali* *Islandia*; *Mula Þing*, *Skaptafells Þing*, in *Meridionali*: *Kangaar Þing*, *Arnes Þing*, *Kjalarnes Þing*, in *Occidentali* *Þhueraar Þing*, *Þhornes Þing*, *Þhofshafiardar Þing*, in *Boreali*: *Hunawag Þing*, *Hegranses Þing*, *Wodlu Þing* / & *Þing Egar Þing*. Solet etiam præterea quælibet *επαρχία* seu *Provincia* subdividi in aliquot *Provincias* minores, quas *Reppa* appellant. Sed de hisce prolixius *Clariss. Arngrim. Jonas* in *Crymogæa*.

Norlendinga Fiordungur vel *Septentrionalis quadrans*.

Aussfirdinga Fiordungur / s. *Oriental. Quadr.*

Sunnfendinga Fiordungur / vel *Septentrional. Quad.*

Westfirdinga Fiordungur / vel *Occident.*

Quad. Schalboltensis Diocesis.

Holensis Diocesis. Provincia Isl. XII.

Tit. Þingfarar Dalr cap. 2.

Provincia min. lib. 1. cap. 7. pag. 59.

Cæli & Soli
qualitas.

Cælum Islandia habet æstivo tempore temperatum, hyeme vero plerumq; inclementius & ex parte rigens, interim tamen saluberrimum. Solum autem alibi asperum & salebrosum, alibi amœnum & graminis facundissimum est.

Aut. de
aëris in Isl.
asperitate.

ὑπερβολῆ.

(α) Intrad.
ad Geog. l. 3.
c. 20. p. 254.

(β) ap. Arngr.
Jon. in
Anat. Blef-
ken. Parte

2 p. 34.

(γ) Apud
Tbilon. in
disp. de Thul
& Arngr.

Jon. l. c.
(δ) In Desc.
Isl. cap. 1.

(ε) In Com.
Isl. part. 1.
sect. 3. & in
Anat. Blef-
ken. part. 2. p. 34.

§. I. Aëris in Islandia asperitatem & inclementiam, plurimi Autores describendo haud parum exaggerant atq; amplificanc, quos inter Cluverius ait (α) damnatam esse hanc Insulam intensissimo frigore perpetuâq; glaciâ, quam Munsterus, (β) Gemma Frisium, (γ) Blefkenius, (δ) & hoslecutus Schultesius, cæteri; plures, octo integros menses totam Insulam circumfluitare tradunt. Sed hyperbolica nimium hæc sunt, & satis antea à Clariss. Arngr. Jona refutata. (ε) Infestatur quidem Insula hyberno tempore nivibus quandoq; largioribus, & cæli rigore, nunc intensiore, nunc remissiore, tanto autem & tam vehementi, ut scribunt Autores isti, & qui cum iis faciunt, nequaquam nec continuus semper ille rigor est, sed blandis etiam Zephyris spiraculis, hybernoq; sole læti dies haud raro immiscentur. Raro etiam aëris illa asperitas ultra sex menses durat, unde Islandi annum in duas æquales partes dividere consueverunt, quarum alteram hyemem, alteram vero æstatem appellant, tanto enim temporis spatio, mitiore plerumq; aëris constitutione fruuntur. Glaciæ etiam (quæ vulgo Gronlandica dicitur) licet interdum ad boreale Islandiæ latus ventorum vi deferatur, rarius tamen ad Orientale & Occidentale, rarissimè & vix unquam ad meridionale Insulæ latus conspicitur, adeoq; nunquam totam Insulam, nedum integros octo menses circumfluitat. Quando autem ad boreale latus appellitur (quod sæpius contingit) mora ejus maxime variabilis est, & rarissimè ultra duos menses sese extendit, ante Martium enim & post Aprilem vix conspicitur. Est etiam quando multis annis continuis ne in conspectum quidem Insulæ glaciæ ista veniat. Ut autem majorem, quam hæc regiones, Islandia sentiat & experiatur cæli incle-

inclementiam, compensat tamen illam *aëris salubritas*, quæ tanta ibidem est, ut haud pauca morborum genera, quæ hisce in terris frequentia sunt, puta Pestim &c. prorsus ignorent incolæ, inde est quod nonnullis Islandi *centesimum, multi nonagesimum*, innumeri fere *octuagesimum* ætatis annum attingant.

Aëris salubritas.

§. 2. *Fecunditatem soli Islandici* quod attinet, haud inviti agnoscimus & confitemur, eam cum harum terrarum fertilitate minimè conferendam, sed multo inferiorem esse. *Agris enim, hortis, Sylvis densis, celsisq; arboribus* hodiè fere destituitur, ac proinde etiam *variis arborum fructibus*. *Graminis tamen fecunditate pabulig; bonitate* aliis regionibus non cedit, unde etiam insignem pecorum vim nutrit. Non tñ. adeo infœcundum solum habet Islandia, quin etiam *frumenti* ferax sit, id quod non solum historix, quæ priscos Islandos agriculturam exercuisse frumentumq; ibidem multis in locis crevisse tradunt; Sed hodierna etiam experientia testatur. Etenim *Ampliss. & Consul. titi. Vir Dominus Gislau Magni*, Provincix *Þangarwallasyssetu Præfectus Regius & Judex ordinarius*, in Prædio suo *Þlidarendal* ubi residet, quotannis feri curat, meritq; non sine fructu. In locis etiam quibusdam Islandiæ Orientalis frumentum crescere accepimus. Quare magis incolarum (qui piscaturâ quam agriculturâ rem quæere malunt) incuria quam terræ sterilitas obstare videtur, quo minus Islandia hodiè tantum frumenti incolis suis suppeditet, quantum usui necessario sufficeret.

Terra fertilitas.

§. 3. *Hortos* quidem rariores habet Islandia, reperiuntur tamen nonnulli *Olerum* aliquot specierum feraces. *Sylvis* etiam hodiè non luxuriat. Olim autem adeo densis constitam fuisse hanc Insulam *Sylvis*; ut errantes pecudes intra annum unum aut alterum tandem recuperarent, & itinera ac vias publicas cæcis arboribus aperire necessum esset, historix testantur. ✕ Restant nihilominus adhuc aliquæ, sed humiliores. Est igitur, ut notat *Mercator*, quibusdam in locis lignorum aliquis defectus, quibusdam autem ita prospexit divina Providentia, ut nullâ lignorum premantur penuriâ, sed illis potius abundant. Deferrunt enim sæpissime ad litus potissimum boreale arbores grandiores, maris æstu ventorumq; turbine exitore Gronlandi-

Horti Sylva.

Vid. Arngr. Jon. in Anat. Blesk. Part. 3. fol. 63. In Atl. min. tab. Isl. p. 26

landico (ut creditur) funditus extirpatæ, in tanta interdum Copiâ, ut non solum satis habeant Incolæ, unde ædificia navigiaq; ædificent, aliamq; supellestem domesticam fabricent, sed aliis etiam communicare haud raro possint.

Ferrum.
Sulphur.

*Mineralium
nonnull. Sp.
Lap. pretios.*

*In Atl. min.
p. 28.*

§. 4. An varias metallorum species terra Islandica complectatur, nondum satis constat, ferrum autem ibidem esse competentum est. Sulphur in tanta suppeditat copia, ut aliquot quotannis naves onerarias replere possit. Sed hodie non tam frequens est illa sulphuris affectio. Reperitur etiam ibidem alumen, calx viva, & alia nonnulla mineralium genera. Vidi etiam lapides aliquot pretiosiores ibidem repertos, nempe: *Crystallum optimi generis Adamante Bohemico non multo inferiorem, Smaragdum, Jaspidem, Chalcedonium*, aliosq; nonnullos. Sed de hisce satis. Libet autem *Ernsii Michaelis* versus de Islandiæ muneribus, à *Mercatore* etiam in descriptione Islandiæ allatos, hic adjicere.

*Ultima Parrhasias Islandia spectat ad Arctos,
Sub caurum porrecta gradus: non divite tantum
Lata solo, cum vel caesis oclusa cavernis
Sulphura flava Coquit, mixtisq; extrudit arenis:
Pabula vel lætis pecori gratissima prætia
Fundit, & oppletas investit gramine valles;
At vicina etiam solidos cum littora pisces
Nec numeris nec mensura, certisve ferendos
Nominibus stipat, ratibusq; immittere certat.
Proventu siquidem vario cum excefferit, uno
Hoc vincit tamen, & cumulato pisce redundat
Aucta opibus, fortesq; animi complexa colonos, &c.*

THESIS IV.

Terra Islandica frequentibus intumescit colibus, passim etiam in montes editissimos attollitur. Valles autem crebris irrigantur fluminibus. Sunt & passim Fontes calidi, quos Thermas appellant. Item Lacus, quorum plurimi piscibus abundant.

*Terra ex-
cis seu babi-
sude.*

*Montes no-
nabiliore.*

§. 1. Ex montibus (quos plurimos habet Islandia) duo sunt celebri-

lebriores, alter ob insignem celsitudinem Snaßells Jofull vulgo dictus; alter autem ob incendia & flammam, quas interdum evomit, Heckla appellatus. Munsterus, (α) Frisius, (β) & qui hos sequuntur, Mercator, (γ) Schultesius, (δ) &c. montes notabiliores Islandiæ tres faciunt, nempe: 1. Hecklam, 2. Montem Crucis, (β) ap. eund. 3. Helgam vulgo Helgafell. Blefkenius (ε) autem unum ex his montibus, Helgam scilicet omittit, idq; optimo jure, Colliculus enim est, non mons excelsus, id quod nomen etiam indicat, Fell enim colliculum seu potius monticulum denotat. Nunquam etiam, quod sciam, exarsit iste monticulus, aut (ut notat Mercator) flammam & saxa eructavit. Mons autem Crucis, cujus mentionem faciant Autores, nullus est qui peculiare aliquid habeat, quapropter & illum nos hic merito omittimus.

§. 2. Snaßells Jofull est mons Islandiæ Occidentalis, non procul à litore situs, à nive nomen habens, quâ cacumen ejus perpetuo obiectum est, altitudine sua omnes montes, quos habet Islandia, superare creditur, unde etiam navigantibus sæpe numero haud obscurus directionis index est, per 30. enim miliaria in mari conspici fertur, fulgure & tonitruo nullo modo notabilis est (ut nugatur Blefkenius) sudo quoq; cælo summitatem (secus quam idem notavit) omnibus conspicuam habet.

§. 3. Heckla mons est Islandiæ meridionalis, non tam propter altitudinem, quam incendia quæ fovet subterranea & flammam, quas interdum emittit, notabilis. Mons iste cum furit, pumices cineresq; eructat, tanto fragore, ut tonitrua audiri, vel machinas bellicas grandiores explodi, ad multa inde miliaria existimares. Annotatum est montem hunc aliquando in sinum Skagafjord (qui 30. plus minus miliaribus ab eo distans est) cineres projecisse, hominibus tamen vel pecoribus nocuisse nunquam audivimus. De monte isto Autores plurimi plures prodiderunt fabulas. Cluverius perpetuum ignem eructare scribit. (α) Mercator inter alia (β) Hecklam tantâ saxorum accinerum egestorum copiâ omnia longè lateq; replere ait, ut ad vigesimum lapidem terra coli non possit. Georgius Bruno (γ) spectra ibidem sese offerre tradit, congressibus notorum tam manifesta, ut tanquam vivencia excipiantur ab ignavis, nec deprehendatur error,

(α) ap. Arnggr. Jon. in A. nat. Blefk. Part. 2. f. 60.

(β) ap. eund. ibidem.

(γ) In Atl. min. l. c.

(δ) In Synops. Geog. pag. 486.

(ε) ap. Arnggr. Jon. l. c. In Atl. m. l. c.

Snaßells Jofull.

In desc. Isl. cap. 6.

Heckla.

Aurb. de Heckla fabule.

(α) Introd. ad Geog. l. 3. pag. 254.

(β) In Atl. m. l. c.

(γ) ap. Camerar. Me. dit. Histor. cent. 3. c. 17. pag. 56.

(d) ap. ean-
dem ibi-
dem.

præquam disparuerint umbra: Peucerus, (d) montem hunc ejulan-
tium miserabili ac lamentabili ploratu personare ait, ut voces plo-
rantium circumqvæq, ad intervallum magni milliarij exaudiantur,
addit ille, quod corporum ac vulturum nigerrima agmina, montem
circumvolitent, quæ ibidem nidulari ab incolis existimentur, cumq,
prælia committantur alibi, aut in quacunq, parte orbis terrarum cades-
siant cruenta, excitari clamores atq, ejulatus ingentes, & commoveri
horrendos circumcirca tumultus. Hac & hujus farinae plurima
figmenta (quæ nimis longum esset recensere) apud Autores i-
stos, & præter hos, etiam apud *Olaum Magnum*, *Bleskenium*, cæte-
rosqve plurimos reperiuntur. Sed vix unquam *fabulas Milesias*
aut *Gerras Siculas* vaniora habuisse sat scio. *Flammæ* ut eruere
mons iste perpetuas, tantum adest, ut multis interdum annis
continuis ne vel *scintillam* emittere conspiciatur. Sunt etiam
in vicinia *Heckla* habitaciones & rura plurima, quorum quæ-
dam ultra tria vel quatuor milliaria ab ipso monte non distant.
De oreo autem *Heclensi* verustum & anile commentum est, neq-
quemquam incolarum adeo stupidum esse existimo, ut fidem ei
aliquam (ut putant Autores isti) tribuat. De *spectris*, *tumultu*,
ejulatu &c. item de *corvis* & *vulturibus* (vel ut *Bleskenio* placet,
Mergis rubris) circumvolitantibus purum putam figmentum
est in Islandia, quantum existimo, prorsus inauditum.

Bleskenij
Auctoritas.
Cap. 6. p. 66.
Descript.
Island.

§. 4. Approbat nihilominus talia figmenta, quædam etiam
ipse comminiscitur, propriam experientiam allegando *Disb-*
marus Bleskenius in probroso suo de Islandia libello, ubi iter
suum *Hecklense* prolixè satis prosequitur. Verum occurrunt
ibi nonnulla, quæ fidem *Bleskenianam* haud parum elevare vi-
dentur. *Primo* enim *Hecklam* montem Islandiæ Septentriona-
lis facit, quum tamen sit meridionalis ejusdem mons, *Sebalhol-*
tie vicinus. *Deinde* *Hecklam* suam montem maritimum facit &
mari allui, *Glaciemq, Gronlandicam* tres integros menses quot-
annis circa eam natare tradit, quum tamen aliquot à mari mil-
liaribus distet, nec unquam, nedum tres integros menses, circa
eam, utpote montem mediterraneum ferè, *Glacies Gronlandi-*
ca natet, quippe quæ, ut supra notavimus, in conspectum *Islandi-*
æ meridionalis rarissimè aut nunquam venit. Est igitur veri-
haud

haud ab simile, *Bleskenium* omnem istam suam scientiam *Heclen-
sem* ex fama tantum incertissimam hausisse. Imo, loci istius cog-
nitione aliqua imbutus, aucter asserere haud dubitaret, ho-
minem istum, aut *Heclam* nunquam vidisse, aut omnium impu-
dentissimè mentitum fuisse.

§. 5. *Fluminum* alia majora, alia minora sunt, multaq; ho-
rum piscibus, praesertim Salmonibus abundant. Praecipui autem
& notabiliores fluvii sunt: *Marfarsfloot* in meridionali *Islandia*
apud montes *Gyastoll* fluens, nec non *Thers* aa fluvius insi-
gnis à monte *Hecla* non procul decurrens, cui proximus est
Divers aa quantitate haud minor, per provinciolum *Islandiae*
meridionalis *Dives* transiens, & non procul à portu *Cyrrabacka*
in mare sese onerans. *Albis* etiam (vulgò *Dutt* aa) nec igno-
bilis est fluvius, in sinum *Vorgarfjord* excurrans. In boreali *Islandia*
notabiliores fluvii sunt: *Skjalfsanda* *Flloot* in valle *Var-
dardal* decurrens, nec non *Jokuls* aa per provinciolum *Heffa-
huert* fluens, & in sinum *Dyarfjord* sese exonerans, cui duo alii
in Orientali *Islandia* fluvii cognomines sunt, nempe *Jokuls* aa
& *Dru!* & *Jokuls* aa à *Coleymasande!* quorum ille per Provin-
ciam *Mulasyslu* hic autem in Provincia *Skaptafellsyslu* labitur.
Maximus autem *Islandiae* fluvius esse creditur *Lagar* *Flloot* in
Orientali *Islandia* haud procul à *Cænobio* *Skridu* decurrens,
in quo anguis immensa longitudinis, (an verè tamen nescio) esse
perhibetur.

§. 6. *Fontes calidi*, quorum in *Thesi* mentionem fecimus,
plurimi in *Islandia* reperiuntur, quidam temperati, quorum a-
qua admodum salubris est, & quidem adeo, ut multi infirmi in
talibus fontibus sese lavantes, sanitati haud rarò restituantur,
quidam autem supra modum fervidi sunt, & ejusmodi usibus
nequaquam idonei. Ferventissimus talis fons reperitur in pro-
vinciâ borealis *Islandiae* *Thing* *Gyar* *Syslu!* qui ob immentum
fervorem, aquam perpetuò æstuantem & ebullientem habet,
quam etiam interdum latè evomit ac ejicit.

§. 7. *Ceteros fontes vimbiles*, quos in *Islandia* repèiri tra-
dunt Auctores, serè ignoramus. Et *Mercuratoris* quidem fontem
sumosuz nostra non approbat experientia, qui *fumigantis* (ut
ait)

*Flumina
notabiliora.*

Therma.

*Mercuratoris
Fons fumo-
sus.*

In Atl. min.
Tab. Isl. p.
27.

In Anat.
Blef. part.
2 f. 58.

In Descript.
Hibernia
Tab. 1.

ait) aqua vitio Acidam cuius rei originem demolitur, adeo ut quicquid fumi istius exhalatione vesperum fuerit in lapidea natura duritiem, formâ duntaxat superflite, tranſmutetur. Scribit tamen laudatus Arngrimus Jonas, se aliquid tale de fontis cujusdam naturâ, in meridionali Islandia, juxta villam Haufadal inaudivisse. Quod si autem veri aliquid subest, res exemplo non caret. Meminit enim Mercator alibi fontis cujusdam, vel potius stagni, non procul ab Armaco, urbe Hibernia, in quò si hasta defixa per aliquot menses relinqnatur, pars ea quæ luto inbasit ferrea, quæ aqua immersa est, saxa reddatur, extans autem lignea remaneat. In Norvegia etiam ejusmodi fontem reperiri mihi retulit Hafnia, Consult sſimus Vir Absalon Beyer, Sarſburgensis in Norvegia ante hac Nomophylax, Amicus & Fautor meus plurimum honorandus, simulque particulam ligni in eodem fonte lapideam duritiem natâ videndi copiam fecit.

Fons cerealis poculi sapore imitans. Mercat. & Blefk (α) In Anat. Blefk. scilicet. 2 f. 58.

(β) In desc. Isl. c. 4.

Fons Pestilens. Merc. & Blefk.

In Atl. m. l. c. in desc. Isl. l. c.

Fontes commutantes lanas albas in nigras, & nigras in albas, Wette-

§. 8. De Fonte, quem cerealis poculi proprietatem vel saporem imitari tradunt Auctores, non proſus fictum est, teste Arngrimo Jona, (α) sed nulli fore est usui, aquæ enim, nisi è vestigio pota, evanidi laporis, & sincerâ aqua deterior fit. Nec contra morbum Gallicum (ut nugatur Bleſkenius, (β) cuiquam profuisse compertum est. Ignoratum enim atque inauditum fore in Islandia id genus morbi est. Fons autem pestilentis undæ, cujus aqua, non secus ac venenum, potantes proſternat, (ut tradit Mercator) vel (ut Bleſkenio placet) qui aves etiam supervolantes, pestifero suo fumo interficiat, in Islandia nequaquam reperitur, nec repertus est unquam, atque ideo alibi investigandus, si verum est quod de Styge, item de tribus fontibus exitiabilibus in Beroſo Taurorum colle Plinius scribit.

§. 9. Obtulerunt se non ita pridem pagella quædam de Islandia, Germanico idiomate, in lucem emissa à Daniele quodam Wettero, qui Insulam lustrasse se perhibet, in quibus inter plurimas fabulas, plerasque, ab aliis scriptoribus, præsertim Bleſkenio emendicatas, quasdam etiam ab ipso Autore commentas, fontium duorum, ni fallor sit mentio, quorum alter lanas albas in nigras, alter vero contrâ, nigras in albas convertat. Tanta

figmen-

figmenta, totqve Paradoxa nugator ille congefferat, ut haud absq; re obstupescerem ad ingenium hominis, tam falsa literis mandare, & propriam præterea experientiam allegare non veriti. Quod autem fontes istos attinet, non solum nunquam in Islandia visos aut repertos esse scio, sed an etiam in rerum natura dentur valde dubito, cum de ejusmodi fontibus apud Scriptores altum sit silentium.

§. 10. Inter lacus, quos habet Islandia, duo præcipue ob magnitudinem & pisciculorum capturam notabiles sunt, quorum alter ad meridiem situs Thingwallawatti/vulgo dicitur; alter vero in boreali Islandia Mivatti appellatur. In hoc lacu tanta pisciculorum est copia, ut accolæ, si vel maxime nullam in mari exercerent piscaturam, abundè tamen haberent quo viscitantur.

THESIS V.

Ex locis Islandiæ celebrioribus, duo Episcopali sede, unicus Præfecti residentiâ; & novem deniq; Monasteriis, antiquitus ibidem fundatis, inclaruerunt.

§. 1. Urbes munitas & forraliria extruere nunquam fuerunt solliciti nostrates, quum propter maximam ab aliis gentibus distantiam, nec non insignem Oceani vastitatem hostes fortiores metuendos sibi haud fore, sed potius perpetuâ frui licere pace, animadvertent, quo inenarrabili Divino beneficio, nunquam satis deprædicato, & cum infinitis thesauris haud quaquam commurando, Islandia plurimis orbis terrarum Regionibus felicior fortunatioq; omni jure censeri potest.

§. 2. Cathedrali sede & Episcoporum residentiâ inclaruerunt *Hola* & *Schalholtia*, hæc in meridionali, illa in boreali Islandia. *Holensi Cathedra* olim hæc paruerunt *Monasteria*: *Thingeyrar*, *Reinistadur*, *Modruvellur* & *Mufathueva*; omnia hæc 4. in boreali Islandiæ parte sita. *Schalholtia* a. subiecta *Cænobia* hæc fuere: *Sfrida*, *Kyrkubær*, *Thyrfuebar*, *Wit Ey* & *Helgo Sell*; hoc in Occidentali, illud in meridionali, ista in Orientali Islandia.

*ri de quibus etiam vide-
fis Schulte-
sum in Sy-
nopsi Geog.
p. 846.*

*Lacus nota-
biliores.*

*Loca Islandiæ cele-
briora.*

*Sedes Ca-
thedrales
Isl. II.
Monasteria
IX.*

Præfati dia. Præfati autem Regii residentia *Bessædis* est ad sinum
Residentia, *Alfstraford* in meridionali Islandia.

Latitudo §. 2. *Latitudinem*. *Hole* Excellentissimus Vir D. *Guðbrandus*
Hole & *Thorlacius* Diocesis *Holensis* quondam Episcopus, meus
Schalboltia Proximus, 690. 4°. observavit, cui etiam respondet *brevisimi* diei
à *Guðb.* quantitas, quæ ibidem duarum, (& si quid excedit) horarum, à
Thorlacio Clarissimo *Arngrimo Jona* (a) aliisq; observata est. *Longitudi-*
Episc. Hol. nem autem, Laudatus *Jonas* 14. fere graduum ponit: Quam ego
observata, tamen juxta, mappas recentiores & correctiores ad 15. fere gra-
vid. Præfa- dum extendere mallem. *Schalboltia* etiam *latitudinem* idem
tio ejus ad observavit 64°. & aliquot primorum quæ *Bessædis*, ut in tractu
Anatomen vicino, paulo minor est observata, nempe 64°. fere, quare & *dies*
Bleskenian. ibidem *longissimus* est viginti circiter horarum cum semisse, tē-
(a) *In Com.* ste *Arngrimo Jona*. *Longitudo* hic est 130. *Schalboltia* autem 160,
Island. part. fere. Cæterorum locorum *longitudines*, & *latitudines*, quum
1. sect. 1. accuratè, quantum sciam, observatæ non sunt, malum omittē-
Et in Anat. re, quam perperam forsitan, ex tabulis & mappis easdem ex-
Blesk. part. cerpere.
2. p. 36.

THESIS VI.

Animalia quadrupedia non admodum varia
habet hac *Insula*, præter enim mansueta & dome-
stica, nimirum *Boves*, *Oves*, *Capras*, *Equos*, *Canes*
& *Feles*, ex feris *Vulpes* tantum, interdum etiam
Ursos agnoscit. *Volatilium* autem insignem co-
piam & plurimas species habet. *Mare* itidem *Is-*
landicum immensâ *Piscium* & multitudine & va-
rietate abundat.

Boves.
Oves.
In Atl. l. se-
pè citato.
Equi.
Vulpes.

§. 1. *Bovum* *Oviumq;* *Islandia* in primis fecunda mater ac nu-
trix est, *Ovesq;* majores, quam hæ *Regiones* producit, plerasq;
cornutas, nonnullas etiam quatuor & quinque cornua habentes.
Boves autem, non omnes (ut notat *Mercator*) plurimi tamen,
cornibus carent. *Equos* habet *Insula* plurimos, non admodum
magnæ staturæ, sed cursus tamen celeritate præstantissimos.
Vulpes etiam plurimæ ibi sunt, *Quibus* & *Agnellis* infestissimæ,
quæ

quarum multæ, pro tempestate anni colores mutant, adeo, ut quæ æstate nigrae, postius fuscae fuerunt, hieme instar nivis candidæ reddantur. *Ursi* in Islandia neque frequentes sunt, neque perpetui, cum Glacie enim Gronlandica adventant, & eum eadem plerumque recedunt, quidam horum coloris sunt cineræci, quidam albi, Bovisque vel Equi magnitudinem multam æquant. *Serpentes*, cæteri namque reptilia noxia & venenosa nulla habet Insula, privilegio cum *Hiberniâ* & *Creta* (juxta *Mercator*) communi. *Glires* etiam libera est, sed *Mures* habet frequentes. In quibusdam autem, vel plerisque circa Islandiam Insulis nulli degunt *Mures*, id quod speciatim de Insula *Gryms Ey* ad Septentrionale Islandiæ latus sita, inaudivi, & si pulvere istius Insulae pavementum, vel locus aliquis, ubi *Mures* esse solent, aspergatur, mox aut intereunt, aut domum illam, vel locum prorsus deserunt.

Ursi

In Atl. mir.
Tab. 1. Hib.
& in Resc.
Ins. Creta.

Pulvis Insulae Gryms Ey mures fugans.

§. 2. Ex *Avibus* (quarum plurimas species habet Islandia) alie sunt domesticæ, ut *Galli*, *Gallina*, *Anseres*, *Anates*, *Columba*; (sed hæc tamen omnes præter *Gallos* & *Gallinas* rariores) alie *Campestræ*, ut *Aquila*, *Falcones*, (qui etiam candidi reperuntur) *Accipitres* minores, *Corvi* (nulli tamen, ut notat *Mercator*, albi), *Perdices*, *Cuculi*, *Alaudæ*, *Passeres*, *Motacilla*, &c. alie denique aquaticæ, ut *Cigni*, *Anseres* majores & minores, *Anatum* multæ species, quarum unica, quæ *Ætar* vulgò dicitur, plumas habet propter molliem singularem præstantissimas, ab *Exteris* vehementer desideratas, summoque in pretio apud eosdem habitas. Sed hæc de avium varietate (quam tamen ne quæ minimam quædam partem enumeravi) dicta sufficiant. *Piscium* varietas paucissimis explicandam superest.

Avium præcipua species.

In Atl. min.
Tab. Isl.

Anatum quædam species Ætaris (apud pellata plurimas habens præstantissimas.

§. 3. *Fluvialium Piscium*, non tam varietate quam abundantiam gaudet Islandia, præter *Salmonem* enim majorem (vulgò *Pisces fluviales*) & minorem (*Eylung*; appellatum) multas non agnoscit species. *Marinorum* autem & immensa est copia, & varietas imperferatibilis, horum alii sunt majores, alii minores. Ex minoribus communissimi sunt: *Asehus*, *Solea*, *Raja*, *Canis* & *Lupus marini* &c. Ex majoribus autem notiores sunt: *Steipereidur* 20. circiter perticarum decempedalium longitudinem, & crassitiam

Pisces marini.

Minores.
Majores.

ficiem huius proportionatam habens. *Glettbaſur* (à *plano tergo denominatus*) 60. plerumq; cubitorum communium longitudinem habens, quem ob pinguedinem insignem *Piſcatores Hol-landi, Galli & Hiſpani* præcipue inſectantur, capiuntq;. *Sandæta*, 30. plerumq; ulnarum, nomen habet ab arena, cui incumbere amat, in ipſo enim litore ut plurimum conſpicitur. Et hi quidem omnes branchias habent, & dentibus carent, carnemq; habent ſaluberrimam & eſui accommodatiſſimam. Sunt & aliæ *Balænarum* ſpecies naviculis & piſcatoribus inſenſiſſimæ, quæ dentes habent, ſed Branchiis carent, quarum carne nemo veſcitur, ut: *Proſhuelt* ſ. *Caballus marinus*, immanis beſtia, à juba equina, quam referre perhibetur, id nominis ſortitus. *Nauthuelt* ſ. *Bos marinus*, ingens etiam bellua, à mugitu, quem edit, horrendo ſic dictus. *Eſorumooder* vel *Raja mater*, monſtroſa beſtia, *Rajæ* aliquo modo ſimilis, ſed inſenſitibus modis major. Hæc aliis navibus grandiores interdum evertere perhibetur. *Burhuelt* caput habens inſtar domus prægrande, unde etiam denominationem accepit. *Bur* enim *Islandis* penuarium denotat. Corpus autem reliquum multo minus eſt, quam ut capiti in proportione reſpondere videatur. Cerebrum habet copioſiſſimum, quod multis morbis mederi perhibetur. *Naaſuaſur* / pallidi coloris, à cadavere humano, (quod *naar* *Islandis* dicitur) denominatus, quadraginta ulnarum longitudinem raro excedere fertur. In anteriori capitis parte dentem habet prominentem, quò prædam inſectatur, hunc pro *Monocerotis cornu* quidam venditant, venenis enim adverſari perhibetur. Dentem huius Piſcis, *B. meus Parens*, *Dieceſis Holenſis* quondam *Episcopus*, ante annos aliquot naſtus eſt, miſitq; ve ad *Sereniſſ. Danic. Regem*. Longitudo ejus quatuor circiter cubitorum fuit, craſſitudo autem, virilis brachii craſſitiem non multum excedebat. Forma reſta, teres, in fine acuminata fuit, Colorem autem habuit inſtar eboris candidiſſimum. Sed tantum de Piſcium varietate, adeoq; Sectione noſtra priorè, ad ſequentem jam *σὺν θεῶν* nos accingimus.

*Monoceros
Marinus.*

SECTIO

SECTIO POSTERIOR

De

INCOLIS.

THESIS I.

Originem suam Gens Islandica à Norvegis ducit, qvi Anno Christi 874. Tyrannide Haraldi Pulchricomi, Norvegiæ Regis, novas quærerere sedes adacti in Insulam hanc antea desertam colonias transtulerunt, eamq; primi inhabitaverunt.

Genis O-
rigo.

§. 1. Absolutâ jam Islandiæ qualicunq; Chorographia, de Incolis paucula dicenda restant. Ac primò quidē consideranda eorū venit Origo, quam non ab aliis, quam Norvegis eos ducere luculentissimè testantur, tum Annales Islandici, (qvi non solum, andè, quâ occasione, & quomodo eò appulerint Norvegi isti Exules, & postea in gentem excreverint Islandicam; sed etiam, quem quilibet agrum seu locum habitationi destinatum elegerit, distinctissimè referunt) tum etiam leges & instituta plurima, à Norvegis mutuata, nec non lingua eorum vernacula & literatura antiqua Runica, quâ olim usos fuisse eos constat.

Vid. Specimen Island.
Chorogr.
Arng. Par. I

§. 2. *Occasio habitata Islandiæ præcipua Haraldi Pulchricomi Tyrannis fuit, cum nimirum ille universum Norvegiæ Regnum suo subiecturus Imperio, Regulos (quos plurimos eo tempore habuisse fertur Norvegia) expelleret, incolasq; variis exerceret gravaminibus, partim quædam bona avita confiscando, partim pensiones annuas de illis exigendo. Quod animadvertentes Viri Generosi, jugum hoc quocunq; modo excusuri, relictis fundis & possessionibus suis satis amplis, Patriâ dulcissimâ cedere, quam Tyranno obtemperare maluerunt. Patriâ itaq; desiderium exuentes, in Insulam hanc unâ cum familiis commigrarunt, quam non solum Incolis & habitationibus, sed habitationum etiam rudibus vacuam, imò omni humani cultus vestigiis prorsus destitutam deprehenderunt, adeo ut tum primum ædificia in solo rudi ac inexculto excitanda & erigenda es-*

Occasio ha-
bitate Is-
landiæ.
Vid. Chronicon Nor-
veg.

Vid. Arngr. Jon. Spec. Isl. pag. 85. & Anatom. Blefk. Part. 2 f. 64. da essent, viaq; publica, alibi excisio nemore, alibi saxoso solo delapidato, aperienda. Unde in fumos abeat necesse est quorundam conjectura, nullo veritatis argumento suffulta, de Islandiæ habitatoribus Norvegis anterioribus.

Blefk. Part. 2 f. 64. §. 3. Colonia ergo hujus in Islandiam traductæ Primipilum & Antesignanum Antiquitates nostræ faciunt Ingolfum, Virum Nobilem, Ornone libero Barone de Gyrdæ Silcke in Norvegia progenitum, de quo Vetus MS. hæc habet: Ingolfur fer frægstur Altra Landnaams Mannas þui hañ kom hier ad ruddu Landi / og bygdí fyrstur Landid / og giordu thad adret ester hans Dami / i.e. *Ingolfus inter omnes terræ hujus (Islandiæ) occupatores celeberrimus est, is enim desertam eam deprehendens primus incoluit, id quod ad eju exemplum ceteri fecerunt.* Occupavit autem Ingolfus prædium Ingolfshofda in Meridionali Islandia, de ejus nomine sic appellatum, Anno Christi 874. Duravitq; hæc Coloniæ traductio annos 60. ad Annum nempe 934.

Pontani sententia de ara habit. Isl. §. 4. Circa aram hanc Islandiæ primum habitata Celeberrimus *Isaacus Pontanus* diversum sentit, qui ex Diplomatum quibusdam circa annum 834. *Ansgario* Archiepiscopo Hamburgensi, ab Imperatore *Ludovico Pio*, nec non *Gregorio IV.* Pontifice Romano datis, de inculcanda & propaganda fide Christiana apud Septentrionales Populos (*inter quos Islandorum & Gronlandorum expressa fiat mentio*) evincere vult, Islandiam ante annum 874. cultam fuisse. Verum quo minus nos huic subscribere possimus sententiæ, obstant Antiquitates tam nostræ, quam Norvegicæ, quæ omnes magno consensu, in annum modo citatum 874. digitum intendunt, extrancorum Dynastiarum ærâ concorditer satis annotatâ, ut Imperat. Rom. Roman. Pontif. Regum Daniæ, Norveg. Svec. Angliæ, Hybern. &c. quæ omnia & singula ita conveniunt, ut literarum vel instrumenti alicujus peregrini Apographum (*nam Autographum Clarissimo Pontano non esse visum existimamus*) variis exceptionibus & suspitionibus obnoxium, Annalibus tam concinnis præferre, piaculum esse videatur. Nam literas istas quod attinet, Primò dubium alicui haud immeritò movere poterit, cur *Ansgarius*, alias propagandæ Religionis Studiosissimus, fidem

Chri-

Christianam apud Islandos & Gronlandos sicut apud Danos, Svecos, &c. annunciari non curaverit, aut saltem tentaverit. Quod nunquam factam esse manifestum est, non solum ex nostris antiquitatibus; sed ex Historiâ etiam Ecclesiasticâ Bremensi, quæ tamen minime Ansgarianam diligentiam neglexisse videtur; sed plurima, etiam minuta, ad nominis ejus celebritatem quodammodo spectantia, sollicitè satis corrasisse. Nec minorem deinde auget suspicionem, quod Leo & Nicolaus Pontifices Romani, in confirmationibus istius Privilegii eidem Ansgario datis, de Islandis & Gronlandiis, cæteris tamen Populis nominatis, pisce magis muti sint, cur? an quia in Autographo expressos non viderant? an quia de Islandiâ & Gronlandiâ nondum habitatis rectius informati fuerant?

Hist. Eccles.
Bremens. c.
28. fol. 12.
& in Privi-
legiis Archi-
Ecll. Ham-
burg. eodem
libro con-
suetis f. 246.

§. 5. Est igitur verè haud absumile, Monachos sequioris seculi, laudum Episcopi sui avidissimos præcones, Islandorum & Gronlandorum nomen (nam Gronlandiam, ad annum 1193, p. 2. omni humano cultu destitutam, æquè ac Islandiam Ansgariano Privilegio contineri putamus) in tabulas jam exscribendas, vel typis mandandas intulisse, quo magis eorum Ansgarius torius Septentrionis Evangelista audiret. Nam si in literas Divinas addendo, adimendo, invertendo &c. plurima sibi permiserunt diversorum temporum Hæretici; quid in humanas humana non audebit aut præsumet temeritas? Nisi forte, juxta conjecturam Clarissimi Angrimi Jona, Islandia hic intelligatur Zibiniana, supra memorata, vel pro Islandiâ legi debeat Friulandiâ vel Estlandiâ, & pro Gronlandiâ Entgronlandiâ. Has enim Insulas absq; annalium nostrorum perturbatione Ansgarianæ ætæ facile largiri possumus. Sed quicquid tandem sit, penes æquum arbitrum judicium esto, an propter instrumentalicujus peregrini Apographum, adeo suspectum, Antiquitates & Annales domesticos, de rebus domesticis (qui nos nunquam Gentium adhuc obtinuit), malæ fidei crimen luere, æquum sit ac justum.

Specim. Isl.
part. 2.
Memb. 2.
p. 142.

§. 6. Nec nos hic moratur Solinus (& si qui cum eo faciunt Veteres Geographi) dum Thulen Insulam incolas habere dicit, qui sub initium veris, inter pecudes pabulo visitent, arborum-

Solini sen-
tèr. de Thu-
la Incol.
c. 25. f. 303.

que fructus in hyemem colligant, &c. Nam quod de aliis forsi-
tan Regionibus vel Insulis Septentrionalibus acceperat *Solinus*,
homo à nostro axe remotissimus, id procul dubio Thulæ ad-
scripserat, haud secus ac *Procopius*, qui pro *Thule Scandinaviam*
ineptissimè arripit, de quo supra. Deniq; si nostro tempore de
Islandia satis nota & navibus frequentatâ, plurima vana & futi-
liva non solum narrantur, sed literis etiam mandantur; Isto æ-
vo de *Thule* parum cognitâ (*teste Orselio*), multas extitisse fabu-
las, quis diffidet, aut magnopere mirabitur?

THESIS II.

Reip. apud
Islandos
forma.

*Respublica Islandorum hoc tempore Monarchi-
ca est, sub felicissimo Augustissimi Daniarum Mo-
narchæ Imperio, quod per suum exercet Vicarium,
qui hodie Gubernator salutatur.*

Vid. Chron.
Norvegicū
& Crymog.
gea. Arngr.
itē Specim.
Isl. part 2.
memb 2. p.
142 Nec non
Anat Blesk.
part. 2. p. 41.

§. 1. A tempore habitata Islandiæ ad annum usque Christi
1261. Aristocratica ferè Reipubl. forma ibidem obtinuit, quo
1170. Anno Regi Norvegiæ, Haqvino, Haqvini Filio, Sverri Ne-
pote, hon agium praestiterunt Incola, atq; ita Norvegiæ Regno
prin. um tributarii facti sunt; non vi aut armis; sed voluntariâ,
minimeq; coactâ submissione. Rege præter certas conditiones
& privilegia, sibi suisq; successoribus servanda, favorem, defen-
sionemq; Regiam possicentē; Populo vicissim, ad obsequia
debita Regi servanda, tributaq; justa solvenda, se suosq; poste-
ros obligante.

Vid. Cry-
mog. l. 3. nec
non Chron.
Danic. Ar-
noldi Huit-
feld.

§. 2. Paruit itaque Islandia Regibus Norvegiæ, annis 327.
usq; dum D. Margareta Waldemari III. Daniæ Regis Filia, à su-
nere Filii Olai, (quem ex Norvegiæ Rege Haqvino Magni Filio,
susceperat) Daniæ & Norvegiæ Regnis potiretur, anno nempe
1387. Ex quo tempore Daniæ Regibus paruit Insula ad hodiernum usq;
diem, quo Daniæ & Norvegiæ Sceptra, piè, augustè &
gloriosè tenet ac moderatur Augustissimus ac Invicissimus
Monarcha FRIDERICUS III. cui homagium Anno 1649.
Incolæ praestiterunt. Hereditarium autem Majest. suæ jus, ab-
solutamq; regendi potestatem juramento confirmarunt ac
comprobarunt Anno 1662. Execvutore utriusq; hujus homa-
gii

THESIS III.

*Ecclesia à duobus administratur Episcopis,
quorum alter Boreali, alter reliquis Insula parti-
bus præst.*

Regimen
Ecclesiasti-
cum.

§. 1. Annis 126. Islandi, sicut alii Septentrionales Populi,
Ethnicismi tenebris sepulti fuerunt, eosdemq; quos Dani, Sve-
ci, Norvegi, &c. Deafros coluerunt, quos generali nomine Godi
item *Afos* appellabant. *Afi* ab Asia dicti sunt, quasi *Asiani* vel *A-
satici*. Tradunt enim Antiquitates ex *Asia* in orbem hunc Se-
ptentrionalem homines quosdam colonias transtulisse, quos
variis tam animi, quam corporis dotibus pollere animadvertentes
Septentrionales populi, non solum ambabus manibus eos
exceperunt; sed dominium etiam, & scepra ultrò obtulerunt,
qua cum summâ dexteritate administrarent, Deos, non homi-
nes crediderunt, atq; idcirco divino eos honore mactarunt,
quorum progeniem, *Asatt* (*Divum genus*) item *Godfunnug ætt*
(*celebre Deorum genus*) appellabant. Præcipui horum fuere:
Othinus, *Thor*, *Balldur*, *Niordus*, *Freir*, *Tyr* &c. *Othin*, vel *Othinus*
Deorum Princeps ac Pater salutabatur, cujus Uxor *Frygga*
Dearum omnium Regina ac Domina putabatur. Aula *Othini*
Walballa dicta est, quam omnibus in armis fortiter occumben-
tibus latum post funera hospitium præbere credebant. *Tho-
rus*, *Othini* Filius, Deorum fortissimus existimabatur, & post *O-
thinum* potentissimus, qui etiam *Jovis* loco cultus esse videtur.
Ballderus, *Othini* etiam Filius, formæ Majestate, sapientiâ ac
benignitate omnes Deos excellere putabatur. *Niordus* in *I-
gnem*, *Ventos* & *Pelagom* dominium sibi præcipue vendicabat.
Freierus autem *Pluviz* serenitati & annonæ præesse putabatur,
cujus Soror *Freja* amorum ac voluptatum Dea credita est. *Ty-
rus* propter animositatem & audaciam maxime commenda-
tur, ac *Martis* vice cultus esse videtur, in *Monomachiis* enim
ac præliis numen suum potissimum exercere credebatur.

Vid. Edda
Prologus.

Deafri Ve-
teres.

Othinus.

Frygga Dea.

Walballa

Othini au-
la.

Thorus.

Ballderus.

Niordus.

Freierus.

Freia Dea.

Tyrus.

§. 2. Diis hæc suis dies aliquot hebdomadis consecrarunt

*Lexico
Runico.
p. 25.*

*à Mythol.
18. ad 27.
Nec non
Mythol. 30.*

*Consulatur
Arngr. Jon.
de Idol. ve-
terum Islan-
dorum in
Crymogaa.*

*In Anatome
Blefk. f. 42.*

*Vid. Com.
Isl. p. 2. scilicet.
1. f. 50. ad 59.
& Crym. l. 2.*

Cap. 31. f. 13.

*Descr. Inf.
Tbul. p. 72.*

Secl. 1. Tb. 5.

*Sedes Ca-
bed.*

Vid. Hiflor.

Veteres, nempe Tyro diem 6°, Thorsdag (quonquam Clarissimus Magnus Olavius Islandus diem hunc Dysa, quae iustitia Dea creditur esse, consecratum esse existimet) Orbino diem & Oshinsdag. Thoro D. Z. Thorsdag. Freiero (vel ut nonnullis placet, Freia Amorum Dea) D. & Breidbag. Quae dierum denominatio apud Danos, Svecos & Norvegos etiamnum in usu est, apud Islandos autem rectius abrogata & obsoleta. Habuerunt praeter enumeratos hos Deafros Septentrionales populi alia etiam numina (Deos nimirum ac Deas) quae religioso cultu adorabant, de quibus videlicet Eddam, seu Mythologiam veterum Septentrionalium, per Excellentissimum D. Petrum Esfenium anno proxime elapso Hafniae editam. Maximo autem honore culti sunt Orbinus & Thorus, quorum ille Danis & Svecis, hic vero Norvegis & Islandis, praecipuum & quasi tutelare numen fuisse videtur. Sed de hisce satis. Ad Religionis Christianae in Islandia propagationem, & Ecclesiae ibidem foundationem, ejusdemque incrementa transeo.

§. 3. Anno Christi 982. de fide Christiana inter Islandos agi coeptum est, sed non admodum magno cum successu. Anno deinde 997. auspiciis Olai Trigonis Norvegiae Regis, Tangbrandus quidam de Religione in Islandia concionatus est, qui etiam nonnullos Incolarum ad fidem Christianam convertit, tandem autem Anno 1000. ejusdem Olai Regis pietate, ac promovendae religionis diligentia interveniente, in fidem Christianam publice ac solenniter juratum est. Patet igitur, non ad Ansgarii tempora, quippe qui ante annos fere ducentos jam tum victorum numero sublatus fuerat, teste Historia Ecclesiastica Bremensi. Neque ad annum 1398. (ut somniat Blefkenius) aetiam Islandiae conversae extendendam esse, id quod praeter Nostratum ac Norvegorum Annales etiam Chronicon Brementense confirmat, dum asserit: Adalbertum Episcopum Bremensem (qui circa annum 50. supra millesimum floruit.) DEO gratias egisse, quod suo tempore Islandi ad Christianam fidem conversi fuerint.

§. 4. Duas Islandiam habere Episcopales s. Cathedrales sedes supra diximus, Holam nimirum & Schalboltram, hanc in Australi, illam in Boreali Islandia sitam. Primus Schalholtenensis Episcopus fuit Islephus Anno Christi 1057. ab Adalberto Brementensi

menti Archi-episcopo ordinatus. Holensis autem primus Jo-
 nas Ogmundius fuit, ab Archi-episcopo Nidarosensi in Nor-
 vegia, Anno 1106. initiatus, uterq; horum Episcoporum cum
 suis successoribus, Romanæ Ecclesiæ & Religioni addicti fuere,
 usque ad Martinum Enerium Schalholtensem, & Olavum Hial-
 thonium Holensem Episc. qui primi, auspiciis Sereniss. Danicæ
 Regis Christiani III. Evangelicæ doctrinæ, secundum Augu-
 stanam Confessionem, præcones in Islandiâ fuere. Ad quam tã-
 men magis stabiliendam plurimum præstitit Olai Hialthonis
 Successor Gudbrandus Thorlacius, Holensis Episcopus, de Ec-
 clesiis in Patria sua communi suffragio, omnium præclarissime
 meritis, qui primus Typographiam invehendam, librosq;ve
 plurimos Theologicos, (& inter hos SS. Biblia, ipsius opera & stu-
 dio juxta Lutheri versionem emendatius & correctius translata)
 Holz excudendis curavit, non sine maximo Ecclesiæ emolu-
 mento. Est itaque hoc tempore, divinâ favente clementiâ, in
 tota Insula, Ecclesia oprime constituta, ab omnibus scetis alic-
 nis prorsus immunis ac libera.

§. 5. Edes sacras divino cultui destinatas circiter 330. habet
 Insula, Cznobiaz (ur supra diximus) novem, quorum tamen usus;
 inde à tempore reformatæ Religionis, nimirum An. 1558. non Ec-
 clesiasticos, sed seculares penes est, qui ex eorum redditibus
 Reg. Maj. certam pecuniâ summam quorannis pendunt. Noso-
 comia quatuor, unicum in qualibet Insulâ quadrante, Regia
 liberalitate ibidem fundavit, nunquam satis Laudatus Mo-
 narcha FRIDERICUS III. Anno 1640. quorum
 inspectio Episcopos penes est. Habet etiam Islandia Scho-
 las duas Triviales, alteram Holæ, alteram Schalholticæ, qua-
 rum qualibet 24. Eleemosynarios Regios nutrit, quibus de
 victu & institutione, utraq; gratuitâ, prospicere Episcopi te-
 nentur.

§. 6. Ordinationes ac instituta Ecclesiastica, nec non omnes
 ritus sacros, cum Danis communes habent Islandi. Habet et-
 iam qualibet Præfectura suum Præpositum, qui Ecclesiarum si-
 bi commissarum inspectionem habet, & in negotiis Ecclesia-
 sticis levioribus dispensat, quæ autem majoris sunt momen-
 tri ad

*Eccles. Brem.
l. cit.*

*Et Commem-
tarius Isl.
Arng.*

*Episcopi Ev-
angelicæ, &
Reformatio
religionis,
circa Annũ
Christi 1550.*

*Typogra-
phia.*

*Templa
scilicet. Tb. 9.
Cznobia.*

Nosocomia.

Schola.

*Instit. & rã-
tus Eccle-
siast.
Præpositi
Præfectum;
ad
711.*

ad Episcopos deferuntur, qui Ecclesias quotannis visitant, examinantque. Sed hæc de Ecclesiastico Statu in præsentî dicta sufficiant.

THESIS IV.

Politicum
regimen.

Politicum Statum, Duumviri, seu Judices duo generales moderantur, quorum alter Orientalem & Australem; alter Occidentalem & Septentrionalem Insule quadrantem, sub sua jurisdictione & Inspectione habet.

Leges.

§. 1. Legibus Islandi utuntur Norvegicis antiquissimis, quas tamen Magnus Norvegiæ Rex, Haqvini (cui primo homagium præstiterunt Islandi) Filius, plurimis in locis auxit, correxit, atque emendavit. Harum administratores, præter Duumviros, s. Judices illos generales, Islandicè *Logmenn* appellatos, etiam sunt Judices Præfecturarum, qui *Systu Menn* vulgò dicuntur, quorum quisque in sua præfectura jus dicit, ac tributa Regi solvenda colligit. In qualibet autem Præfecturâ à Judicibus eliguntur & ordinantur Assessores aliquot, Islandicè *Logrietti Menn* / vel *Mesudar Menn* appellati, qui unâ cum Judice causas forenses cognoscunt, sententiasque ferunt. Sunt etiam præter hos Provinciolarum curatores *Hreppstiorar* dicti, quibus præcipue pauperum cura est, Viduarum sc. Orphanorum aliorumque, qui aut senio contecti, aut morbo vel languore impediti semetipsos sustentare nequeunt, inter quos Eleemosynas distribuunt, quas omnes tam Ecclesiastici, quam Seculares, pro sua quisque conditione ac facultate, annuatim erogant.

Judices Ge-
nerales.

Judices Pro-
vinciales.

Assessores.

Provincio-
larum cum-
cores.

Comitia
anniversa-
ria.

§. 2. Circa Kalendas Julias in media Insula conventus universalis seu Comitia quotannis celebrantur, ad quæ Incolæ omnium ordinum confluunt. Hæc à Duumviris & 24. Assessoribus ex omnibus Præfecturis selectis, negotia Insulæ præcipua pertractantur, lites, si quæ inter Incolas intercedunt, intricatiores gravioreseq; dirimuntur, sententiæq; annuo spatio in provinciis latè examinantur.

THE-

Ædificia Islandi inhabitant ex ligno, cespitate, & saxo constructa. Victus præcipuus in carne & Piscibus consistit. Amictus autem communissimus Pannus est, vel importatus, vel ibidem confectus.

St. Oeconomic.

§. 1. Plurima Incolarum ædificia constant parietibus ex cespite haud inscitè constructis, interiusq; assensibus seu tabulis ligneis vestitis; & tectis ligneis, quæ etiam vitandæ aëris inclementiæ ergò terra graminea obducuntur. Sunt tamen haud pauca ædificia, præsertim sacra, quæ ex solido ligno confecta sunt, satis ampla & sumptuosa. Falsum igitur est, quod Adamus Bremensis, (α) Crantzius, (β) Olavus Gothus, (γ) Blefkenius, (δ) & ab his decepti Hermannus Fabricius, (ε) Mercator, (ζ) Schultesius, (η) cæterique recentiores tradunt de Specubus subterraneis, & mansiunculis ex piscium ossibus extructis, ac ab Islandis habitatis: quod figmentum solide satis ab Arngrimo Jona, (θ) antea refutatum est. Nec minus falsum est illud Bremensis, aliorumque qui ex eo hoc annotarunt, convitium, dum scribunt: Islandos communi tecto, sumto, & victu cum jumentis uti. Vix enim aliquis tam abjectæ sortis homo reperietur, quin casulam aliquam solis pecoribus destinatam habeat. Calumniæ autem de victus communitate stupidior est, quam ut refutationem mereatur, quis enim homines fœno, & jumenta contra carne, piscibus, & ejusmodi cæteris vesci credet?

Ædificia.

(α) Ilstor. Eccl. Brem. desc. Tbul. p. 72.

(β) ap. Mævercat. in Atl. min. p. 28.

(γ) ap. eund. ibid.

(δ) In desc. Isl. Cap. 5.

(ε) In hist. mundi p. 2.

f. 53.

(ζ) In Atl. l. c.

(η) In Synops. Geogr. p. 188.

(θ) Crym. l. 1. c. 5. & Comm. Isl. p. 2. sect. 2.

g. & 15.

§. 2. Victus in hac Insula nulla est inopia, Divinâ sic providente Clementiâ, sed vili satis pretio venundatur. Communissima Incolarum esca est caro Ovilis & Bubula, Pisces marini & aquatiles, panis, Caseus, Butyrum, &c. Potus nonnullis est cerevisia importata, vel ibidem cocta.

Nonnullis liquor ex certis quibusdam herbarum fructumque speciebus extractus, ac in modum cerevisiæ decoctus, potus sane haud insipidus. Plerisque autem aqua fero lactis acetoso commixta. De piscibus minutim contusis, ac velut in farinam redactis, quibus Islandos panis loco in mensa uti scribunt *Mercator, Sebultesius, &c.* nos plane latet, & pro figmento undeliber hausto habemus. Est quidem panis apud tenuioris sortis plebeculam rarior, quo tamen non prorsus destituitur, plurimi enim aliquid fartis, unde panem conficiant, apud Mercatores sibi comparant. Apud ditiores autem nullus panis est defectus.

*In Atl. min.
Tab. Isl.
pag. 28.
In Synops.
Geog. p. 485.
Vestitus.*

§. 3. Vestimentorum communissima materia pannus est, isque vel importatus, vel ibidem confectus. Virilium vestium forma veterum Germanorum habitum ferè refert. Fœminæ vitâ ex linteo albo caput vinciunt, cui pileolum imponunt, cæterisque vestibus (*quarum formam, cum barbarum Regionum mulieribus communem fere habent*) tunicam ex parte demissam superinduunt. Aut igitur prorsus insanit, aut impudentissime (*ut solet*) mentitur Blefkenius, dum utrumque sexum in Islandia eodem incedere habitu scribit.

*In desc. Isl.
Cap. 3.*

§. 4. Quæ ad rei familiaris sustentationem pertinent, & ipsa Insula non satis suppeditat, ut & res cæteras necessarias Mercatores Hafnienses invehunt, ut sunt: frumentum & far, panis biscoctus, sal, cerevisia, vinum, pannus, linum, lintea, funes, pecunia, ferrum, leberes ænei, ligna, &c. Qui vicissim Pisces induratos, carnes ovillas & bubulas, sebum, butyrum, boum tergora, oviumque pelles, pannum Islandicum, &c. exportant.

Merces.

THESIS VI.

Lingva Incolarum.

Lingvâ Islandi utuntur veteri Norvegicâ, quam, ut & literaturam antiquam Runer / vel Runaletur vulgò dictam, Majoribus suis Norvegis acceptam referunt.

§. I. Lin-

§. 1. Lingva hæc olim Gautamaal/ i. e. Gothica, à Gothis, quibus vernacula fuisse traditur, dicta est. Dicebatur etiam Norræna / Septentrionalis, latissimo suo in Regionibus Septentrionalibus usu. Non enim in Norvegia solum, sed in Dania etiam & Svecia vernaculam fuisse hanc lingvam, inter alia argumento satis palpabili esse possunt Monumentorum Cipporumquæ sepulchralium passim in hisce Regionibus repertorum, inscriptiones antiquissimæ, (quarum plurimas ab interitu & oblivione felici successu vindicavit Celeberrimus Wormius) ut & Rhythmi & poemata antiquissima Virorum Illustrium hæc ipsâ lingvâ edita, inter quæ apud Excellentissimum Wormium videri potest elegantissima fortissimi Daniæ Regis Regneri Lodbrock Oda, quam Anno Christi 877. 182. & seq. in carcerem crudelissimum, & serpentibus venenosis scaten- tem ab Angli detrusus, inter serpentum ac viperarum mor- sus truculentissimos animosâ voce ipse cecinit. Continet autem oda isthæc Lodbrochi facinora & res gestas, habetq; 30. ferè strophas, quarum quælibet 10. versiculis absolvitur, quamlibet autem Stropham hic intercalaris orditur: Hing- gum wler med hiorvi / i. e. Feriebamus ense, vel pugnavimus ense.

Epilogum autem hunc habet:

In Monu-
mentis Da-
nicis.

In Literat.
Runica fol.
182. & seq.

Videri et-
iam potest
Saxo Gram-
maticus Hi-
stor. Dan.
l. 9.

Sy sunst hins ad hætta /
Heim bloda mier Dyser /
Sem fea Herians hollu /
Hesur Dbinn mier Sendar /
Blodur Skal eg D med Xsum
J Ondveige drecta /
Efs ern sidnar Stundir /
Hæglandi Skal eg deya.

Fert animu finire,
Inviant me Dysæ, (Dee)
Qvas ex Heriani (Othini) aulâ
Orbinus mihi misit,
Letus cerevisiam cum Alis (Diis)
In honoratissimâ sede bibant.
Vita elapse sunt hora,
Ridens moriar.

§. 2. Sed ita jam lingva hæc à moderna Danica, Svecica, & Norvegica discrepat, idque præcipue ob frequentissima aliarum gentium commercia, ut diversissimum idioma esse diceres, nec usquam, quod sciam, gentium, præterquam in

In Litera-
tura Danic.
fol. 137.

Islandiâ, pura ac incorrupta hodiè servatur, id quod suo nobis confirmat calculo Celebratissimus Wormius, dum ait: *Hæc lingua (Septentrionalis) nusquam in Septentrione purior adhuc asservatur, quam in Islandia, Danic Insula famosissima, cujus Incola, præterquam quod exteriorum commerciis minus eam depravari sint passi, ab omni ævo, varias tum populorum suorum, tum reliquorum Aquilonarium res gestas eâ consignando, incorruptam, & apud se servarunt, & ad posteros transmiserunt. Quo nomine à Saxone nostro in Præfatione sua historia summopere commendantur. Hactenus Wormius.*

Literatura
Runica.

§. 3. *Literatura Runica* apud nostrates jam fere obsoleta est, in cujus locum successit *literatura Germanis Danis, aliisque Septentrionalibus Populis, usitata.* Runarum autem curiosus Excellentissimi Wormii Opus, quod inscripsit, **LITERATURA DANICA**, evolvere poterit, ubi non solum harum Figura, Nomen, Potestas, &c. Sed etiam nonnulla de Lingva hujus Septentrionalis elegantia, amplitudine, & antiquitate nervosissime proponuntur.

Incolarum
Indoles.

THESIS VII.

Homines Islandia producit Probos, Ingeniosos, Industrios, hospitales, mediocris statura, corpore robusto ac bene proportionato, nec invenusta facie præditos.

§. 1. Quum ab aliis hujusmodi materias tractantibus animadvertam, nonnulla etiam de Incolarum indole proponi solere, pauca etiam ejus generis asserenda duxi, in quibus tamen, ne ex effectu aliquid dicere existimer, aut videar propriæ Gentis præconem vel tibicinem hic agere velle, parcior ero. *Probitate* quidem hanc Gentem nulli secundam esse, absq; effectu, omni jure, affirmare posse me existimo. Quamvis autem non negemus, etiam inter nostrates, ut ubique gentium, miserando quidem, sed communi mortaliū fato, quosdam malos ac improbos reperiri, (Sæpius enim

enim

enim mala sunt commixta bonis) rariores tamen hos esse neminem veritatis amantem, qui cum gente ista aliquantulum conversatus est, inficias iterum esse speramus. Ingenia etiã hic nasci haud sterilia vel intelicia, præter viros, partim egregie eruditos, (*quos plurimos habet Insula,*) partim Juris Islandici peritissimos, ac in eodẽ acutissimos; etiam Artifices varii testes sunt, quorum multi, Magistro & Informatore destituti, solo naturæ ductu opificia varia, egregiè elaborata producere valent. Poësi, Historiis, & Juri Islandico præcipue dediti sunt Islandi, in quibus se sedulò exercent. Multi codicem LL. memoriter addiscunt, idque tanto cum fructu, ut viri alias indocti cum Doctioribus haud imperitè differere possint. De industriã etiam veterum Islandorum (*præterquam quod multi castra secuti, & sub Regibus Daniae, Sveciae, Norvegiae, Angliae &c. stipendia merentes, egregia fortitudinis facinora patraverint, de quibus Arngr. Jonas in Crymogæa*) sic differit Illustris ille Danorum Historicus Saxo Grammaticus: *Nec Tylensum industria silentio obliteranda fuit, qui cum ob nativam soli sterilitatem, luxuria nutrimentis carentes, officia continue sobrietatis exerceant, omniaque vite momenta ad excolendam alienorum operum notitiam conferre soleant, inopiam ingenio pensant, cunctarum quippe nationum res gestas cognoscere memoriaque mandare voluptatis loco reputant, non minoris gloria judicantes, alienas virtutes differere, quam proprias exhibere.* hæc Saxo.

§. 2. Hospitalitate etiam Islandi aliis vix cedunt nationibus. Proficiscentes enim & præcipue peregrinos, quibus possunt rebus adjuvant, & hospitio libenter excipiunt, idque gratis, adeo ut totam ferè Insulam, absque vel unius nummuli expensa peragrarè liceat. Hanc Islandorum hospitalitatem tacere non potuit impudentissimus ille Islando mastix, & convitiatorum Hercules *Dithmarus Bleskenius*, quin sponse fateretur (*nescio quo veritatis astro percitus*) Islandos multa in se Beneficia contulisse, & vario officiorum genere sibi se devinxisse, sed quomodo hæc beneficia compensare stude-

*Industria
Isl. moder-
norum.*

*Indust. Prius
Island.*

*In Praefatione ad
Hist. Dan.*

Isl. Hospitalitas.

duerit, ilijus de Islandia libellus satis superq; testatur, ex quo jam paucula exempli causâ hic repetere lubet.

Calumnia
Bleskenia-
na:

§. 3. Scribit autem inter plurima mendacia, & calumnias, quas omnes recensere hic nimis longum esset: 1. *Quod Islandi Canes tanto amore complectantur, ut difficilius quam liberi ab illis impetrentur.* 2. *Quod supra extra sanguinem & cognationem commissa nullam habuerint apud Islandos infamiam.* 3. *Quod Parentes filias nobiles Mercatoribus exteris prostituant, & mensem unum vel quamdiu manserint, aut gratis aut pro vilissimâ quacung; re concedant, ex quo concubitu si Filia facta fuerit grvida, majore eam, quam antea, complectantur amore, atq; idcirco à multis petatur Procis, &c.* 4. *Quod omnis natio Islandorum admodum dedita sit superstitionibus, Dæmonesq; sibi servientes & familiares tanquam Domesticos habeant.* Hac & similia, haud meliora, quæ hic recensere & castris honestisque auribus ac oculis sistere pudet (*Serquilinum enim commotum magis fatet*) quæsitâ occasione, sparsim libro suo inferre, ac in Deos hospitaes evomere non piguit bonum istum Virum, quæ singula, quamvis ipse Bleskenius, non primus commentus fuerit, sed nonnulla à Munstero, Krantzio, Otao, Gotbo &c. emendicatus; nihilominus tamen, quum propriam ubiq; allegaverit experientiam, tanquam ab ipso efficta atq; e mentita habemus. *Aspidem* tecto recipere aut alere antiquitas inauspicatum duxit, interim tamen *Aspidem*, quæ Bleskenium probitate & gratitudine longe superaverit, hospitiiq; jura sanctius servaverit, historiæ nobis suppeditant. Autor enim est *Plutarchus*, Virum quendam *Egyptium*, *Aspidem* adeo familiariter educasse, ut mensam ipsius sponte frequentaret, quæ cum catulos enixa esset, ac eorum unum hospitii Filium necasset, Parens intellecto facinore, ipsa quoq; suum catulum vindicta loco interemit, sibiq; spontaneum & perpetuum exilium indixit. Quis jam quæso *Aspide* quidam deteriorem Bleskenium hac in re se profiteri negabit? cui biennale hospitium (ut ipse perhibet) idq; gratuitum Islandia præbuit, & talenti nihilominus gratiam rependere non dubitavit?

§. 4. Quod

§. 4. Qvod autem convicia ista concernit, & primò quidem *canum amorem*, quemvis sibi facile persuasurum esse existimo, ne in bestiam quidem, nedum hominem Christianum cadere; ut alienos, quam proprios fatus, majore complectatur amore. Canum autem in Islandia tantâ frequentia est ac copia, ut vel sexcentos & amplius facillimo negotio emendicare, ac indidem exportare Blefkenium potuisse nullus dubitem. *Stupra* autem & *adulteria* quam turpia quamque detestata nostratibus sint semperque fuerint, ex legibus & statatis Gentis nostræ antiquissimis cuiusvis manifestum esse poterit, quæ non solum *stupris*, *raptui*, *adulterio*, *incastui*, &c. sed etiam *basis*, sed *amplexibus clandestinis*, licet cum stupro non conjunctis, pœnam decernunt gravissimam, & *basis* quidem, si invitâ sceminâ fierent, pœnam exilii; si consentiente, trium marcarum Islandicarum: *Stuprum* autem (*ut jam adulteriam & incastum tacuimus*) si *libere* illatum fuisset, capitis diminutione; si *libere*, deportatione sive exilio; si autem *Ancille*, trium marcarum solutione, expiari præcipiunt. Nec stuprata scelus impunè aufert, (*nisi vim passa & de eadem intra lege præstitutum tempus, horas sc. 27. protestata*) sed exheredanda pronunciat. Hæc inquam, & alia vetustissima Gentis Islandicæ statuta & sancita, cum recentioribus Regum edictis, postquam in eorum potestatem Islandia redacta est, satis ut opinor in conspectu omnium mortalium testabuntur, quam impiè & omni posthabito pudore Blefkenius mentitus fuerit, *Stupra* apud Islandos nullam habere infamiam, quin & Filias à Parentibus leviter prostitui, idq; cum laudis affectatione.

§. 5. *Veneficia* autem & cum Diabolo familiaritatem quod attinet, non inficiasimus, tam in Islandia, quam alibi gentium, incantatores aliquando repertos fuisse. Sed quis præter Blefkenium tam impiè audax & effrons esset, ut totam propterea Nationem Veneficii condemnent? ac si quis universam nationem Germanorum propter Lamias & Strigas, passim & sæpe ignis supplicio affectas, Magiæ Diabolicæ & Vene-

Convicia
Blefkenia
na refutantur.

Vid. Crymog. de Nomoib. veterum Island. cap. 8. Lib. 1.

Veneficii infimularer. Quam rigoroſe autem in talia ſclera apud Islandos animadvertatur, præter legem in codice LL. extantem, de Veneficis & Incantatoribus capite pleſtendis, eorumq; bonis, ſi habent, conſiſcandis, etiam teſtantur executiones ejuſmodi, quarum noviſſima ante annos non ita multos in Occidentali Islandia facta eſt, ubi quinque Incantatores ignis ſupplicio affecti ſunt.

§. 6. Tali veritatis fundamento nituntur pleraq; imò ferè omnia, quæ in *Deſcriptione Islandiæ Bleſkeniana* continentur. Quapropter optandum eſſet, ut Autores recentiores minus ex libello iſto, aliisq; huic ſimilibus exciperent, & ſuis vicisſim, in præjudicium gentis inſoatis ac remotæ infererent; ſed alios certiores ſeqvendos ſibi eligerent, quales in primis ſunt Libri duo à Clariffimo *Arngrimo Jona* de Patria ſua evulgati, quorū alter in octavo, **COMMENTARIUS ISLANDIÆ**, alter in quarto **CRYMOGÆA** ſeu **RERUM ISLANDICARUM LIBRI TRES** inſcribitur, quos ſi ſeqverentur libros, multò melius ſcriptis ſuis conſulerent, nec tot fabulis & figmentis vaniſſimis eandem deſormarent. Sed nunc manum de tabula, & **DEO Ter. Opt. Max. devotas**
dicimus

GRATIAS.

